۷۰۲

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

ملي اصلاح

سياسي، ټولنيزه او فرهنگي اوونيزه

۴۵مه گڼه، د ۱۳۹۶ لمريز کال د دلوې ۲۸مه د ۱۴۳۹ هـ ق د جمادي الاخر لومړۍ، د ۲۰۱۸م د فبروري ۱۷مه نېټه

سامری‌ها و گوساله‌های عصر مدرن

فقر او بې کاري

او د افغانانو اقتصادي کړوالي

امت اسلامی از مشکلات فراوانی رنج می برد و عوامل زیادی دست به دست هم داده و درد و رنج امت را افرایش داده است. از میان همه عوامل نگون بختی امت اسلامی، دو عامل مخرب و تأثیرگزارتر همانا عالم بی عمل و جاهل متمسک و دیندارنماست.

وقتی عالمی مردم را به تواضع و فروتنی فراخوانده و خودش متکبر و خودخواه باشد، یا دیگران را به بذل و بخشش دعوت نموده و خودش بخیل و ممسک باشد، یا این که از اخلاق نیکو سخن بگوید و خودش پایبند ارزش های اخلاقی نباشد، کسی دعوتش را لبیک نمی گوید و علاوه بر آن او را حقیر و خوار و ذلیل می شمارند.

از طرف دیگر عالم و پیشوای مردم باید الگو و اسوه ی نیک برای دیگران باشد و خودش نمادی باشد از گفته و توصیه ها و نصیحت هایش؛ چون سخنان و گفته ها آن قدر تأثیرگزار نیست که اعمال و حالات تأثیرگزار می باشد؛ لذا چون دیگران اعمال علما و پیشوایان و دعوتگران را می بینند و اعمال شان را معیار حق و باطل قرار می دهند؛ وقتی کارکرد پیشوایان بر خلاف گفته های شان باشد، مسلم است که کسی به گفته های شان وقعی نگذاشته، هم دین گریزی بیشتر می شود و هم نفرت از علما و مقتدایان دینی!

بر عکس قضیه نیز خطرساز است یعنی آن گاه که جاهلان و نادانان به کرسی علما تکیه زنند و بین مردم به حیث متصدیان دینی معرفی گردند و حق و باطل را به هم در آمیخته و زهر و عسل را بخورد مردم بدهند و آموزه های اسلامی را به صورت نارسا و اشتباه و وارونه به دیگران به نمایش بگذارند و دین را به گونه نشان دهند که جبریل و مصطفی را به حیرت اندازند و چیز های به نام دینداری در جامعه شایعه گردد که نه تنها ربطی به دین نداشته، بلکه بر خلاف آموزه های اصیل اسلامی باشند.

علامه ابوحامد غزالی رحمه الله درین زمینه نکته ظریفی دارد و می گوید: کمرم را شکستاندند، عالمان بی عمل و نادانان عمگرا؛ عالم با عمل نکردن به گفته هایش دیگران را به انحراف کشانده و از دین دور می سازد و نادان با اعمال نادرست و خلاف خویش دینداری را به گونه وارونه جلوه داده و حق و باطل به هم می آمیزد.

لذا بایسته است که علما به آموخته های خویش عمل نموده و خود نمادی از دستورات اسلام عزیز باشند تا دیگران با تأسی از ایشان پایبند دستورات انسان ساز اسلام گردند. هم چنان علما وظیفه دارند که نادانان را آموزش داده و آنان را به اسلام حقیقی آشنا و ملتزم سازند که در نتیجه امت اسلامی از کج فهمی ها و انحرافات نجات یابند و در مسیر واقعی رشد و تعالی فکری و اخلاقی و عملی قرار گیرند.

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید:

کابل: تایمنی، چهار راهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفترمرکزی جمعیت اصلاح . موبایل: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار. موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲

کابل: شهرنو، چهارراهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. تیلفون : ۰۴۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر

کابل: کمپیوتر فروشی اکاموي جاده نادر بشتون، مارکت الله نظر، منزل ۲ دوکان ۲۳ ، موبایل ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹

کابل: ده افغانان، کتاب فروشی بیهقی

کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی موبایلها: ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲

ننگرهار: جلال آباد، چهل متره سړک، د سید اکرام دوکانونه، د ماشومانو زوړ مسجس ته خېرمه د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون:۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰

ننگرهار: جلال آباد: اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار. ټیلیفون:۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

کندهار: نوی بنار، د هرات سړک، د سرې جامع غرب طرف ته سورې مېنه د امام ابوحنیفه (رح) تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون: ۰۷۰۵۲۳۰۵۸۳

لغمان: مهترلام بنار، حمزه مارکیټ. ټیلیفون: ۰۷۷۵۶۷۶۰۹۹

هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا۱ انجمن اخلاق و معرفت . موبایل:۰۷۸۵۲۶۳۷۷۳ - ۰۴۰۲۳۷۰۱۲

بلخ: گذر استالفی ها، عقب لیسهٔ خانه نور، دفترساحوی جمعیت اصلاح. موبایل: ۰۷۸۸۸۰۴۰۵۵

کندز: شهرکندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، پوهنتون سلام. ۰۷۸۷۷۰۳۷۲۴

بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت موبایلها: ۰۷۷۷۴۷۶۴۶۹ / ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷

لوگر: محمد آغه، واغجان بازار، پهلوی کلینیک حسین خیل . موبایل: ۰۷۷۵۴۳۸۷۶

لوگر: مرکز ، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع ، کتاب فروشی سادات،سید عبدالحمید هاشمی.موبایل: ۰۷۰۰۴۴۹۸۸۱

پکتیا: دگردیزبنار، مرکزی چوک ، دنې نمایندگی . وحیدالله:۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست : افغان ټاور شاته، خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پوړ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر:۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶ / ۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶

تخار: آموزشگاه علمی رسالت- واقع چهار راهی تیل فروشی- تیل فروشی سابقه. ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲

بدخشان: فیض آباد: ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴ / ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸

زابل: قلات، عمومی جاده، د تجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمېره: ۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹ / ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۶

فراه: قلعه ارباب - جنوب چهارراهی مولوی - مرکز علمی فرهنگی توحید. موبایل: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱

نیمروز: شهر زرنج، کوچه‌ی افغانستان بانک، جنب ریاست زراعت، دفتر جمعیت اصلاح: ۰۷۹۶۳۰۹۱۴۰

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح ملی اونیزه

داسلام داصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشی

اعضای هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
سردارمحمد دیندارخیل
رحیم الله حریفال
محمدقاسم محمدی
وحید الله مصلح
عبدالوهاب هائد

شماره مسؤول توزیع: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان نوی کابل بانک
A/c No: 1001202080036 (Afghani)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان نوی کابل بانک
A/c No: 1001201080036 (Dollar)

سرمقاله

د افغانانو غوښتنه سوله!

په جګړه کې د نورو ګټه ده

په هغه راپور کې چې په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د مرستندویه دفتر (یوناما) او ددغې اداري د بشري حقوقو د دفتر له خوا په ګډه خپور شوی راغلی دی چې په تېر زېږدیز (۲۰۱۷) کال کې په افغانستان کې تر لسو زرو زیاتو ملکي وګړو ته مرګ ژوبله اوښتې ده
دغه را پور تېره اونۍ د سلواغي په ۲۶مه نېټه خپور شو چې په‌کې راغلي چې د ۲۰۱۷ زېږدیز کال په اوږدو کې د افغانستان په بېلا بېلو سیمو کې د امنیتي پېښو پر مهال ۱۰۴۵۳ تنه ملکي وګړو ته مرګ ژوبله اوښتې ده. چې له دې ډلې ۷۰۱۵ تنه ټپیان او پاتې نور یې وژل شوي دي.
که څه هم په راپور کې د هغو فردي پېښو ذکر نه تر سترګو کېږي چې د هېواد په لرې پرتو سیمو کې د مرګ ژوبلې سبب شوي دي او اکثره غټې پېښې پکې ذکر شوي دي.
د خواشینۍ ځای دا دی چې د ملکي خلکو تر څنګ د نظامي او وسله‌والو کسانو د مرګ ژوبلې کچه څو چنده لوړه ده چې په ټوله کې هغوی هم د همدې خاورې بچیان او افغانان دی او زیان یې همدې وطن او خلکو ته رسېږي او پر غم یې د همدې هېواد مینډې او خویندې ویرجنې کېږي.
په داسې حال کې چې په وروستیو کلونو کې په هېواد کې که له یو لوري د جګړې لمنه پراخه شوې‌ده، بل پلو په ښارونو کې د چاودنو او ډله‌ییزو بریدونو کچه هم لوړه شوې‌ده چې د اکثره پېښو قربانیان عام وګړي او غریب افغانان وي او په دې ټوله لوبه کې زیان یوازې افغانانو لیدلی او نورې ټولې خواوې –که هغه امریکایان دی او ګاونډي او نور هېوادونه- د ګټې په حالت کې دي او د خپلو لنډمهاله او اوږدمهاله ستراتېژیو د تطبیق لپاره لاس په کار دي او زمونږ هېواد یې د خپلو جګړو ډګر ګرځولی دی.
ملي وحدت حکومت چې د جوړښت پر لومړۍ ورځ یې له امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک کړ او د بې‌شمېره وعدو تر څنګ یې د امریکا له لوري د امنیت راوستلو وعده هم کړې‌وه، لکه د خپلو نورو وعدو په څېر په دې برخه کې هم د افغانانو په وینو سترګې پټې کړي دي او ځینې کړۍ خو یوازې د جګړې د اوږدولو لپاره کار کوي او د افغانانو د وینې په بیه خپلې ګټې تر لاسه کوي او د هر هغه حرکت او یون مخالفت کوي، چې د سولې لپاره تر سره کېږي.
دا چې زمکه هغه سوزې چې اور پرې بلېږي، نو د هغو افغانانو -چې په تېرو کلونو کې خپل نږدې کسان په دې پردۍ جګړه کې له لاسه ورکړي دي- دا درد د پردیو په زور راغلي او په پردیو ډالرو مست هیڅ‌کله هم نه‌شي احساسولی او نه هم غواړي چې د دې جګړې اصلي رښې چې په غرب او امریکایانو پورې تړلي دي، له مینځه لاړې شي.
دا درد او غم د همدې افغانانو او د همدې ولس دی او درمل یې هم باید دوی خپله ولټوي. نو راځئ چې یوځل بیا د سولې لپاره آواز اوچت کړو او د جګړې له ټولو خواوو وغواړو چې نور د الله لپاره او د دې مظلوم ولس په‌خاطر د جګړې پرځای د سولې آواز اوچت کړئ. ترڅو به د پردیو د ګټو په دې ناتمام جګړه کې خپل بچي له لاسه ورکوو او ترڅو په مو ګاونډیان او غربیان په خپلو کې سره جنګوي.
مونږ یو ځل بیا هم وایو چې جګړه د روان حالت د حل لاره یه هیڅ صورت کې نه ده او نه هم دا جګړه د افغانستان له ورانۍ او د افغانانو له وژل کېدو پرته بل څه ترلاسه کوي، او که دا جګړه څومره هم اوږده شي په پایله کې ټولې خواوې د سولې خبرو ته مجبوره کېږي، نو راځئ چې تر نور انتظار ونه کړو او نه هم د نورو افغانانو وینې تویېدو ته پرېږدو او دهغې سولې لپاره نن لاس په کار شو چې سبا به په نیم وجود هغې ته مجبوره یو.

افغان شوروي جګړه لاسپوڅي او اتلان!

ډاکټر وحیدالله مصلح

د شوروي پر ضد جګړه کې یو لوی ملت د خپل شرف او ازادۍ لپاه وجنګېد، شورویان له نظریاتي تیري نیولې تر نظامي اشغاله زمونږ د ملت له روان او ځان سره وجنګېدل، دوی زمونږ عقیده پر مارکسېزم او وجود پر نیپال وویشته، خو د دې ملت روان په هر ټکر کې پیاوړی او وجود مو په هر نپیالم، سکاډ او اورا ورښت کې خور شو او ډېر شو.

د دلوې په شپږویشتمه د شوروي ځواکونو وروستی قومندان بوریس گروموف د دوستۍ پر پله اووښته او خپلو مشرانو ته یې کنځلې کولې، دا داسې جګړه وه چې په افغانستان کې د شوروي ځواکونو ستر جنرال الکساندر مایاروف یې په اړه وایي چې: د افغانستان جګړه د شوروي اتحاد له خوا تر سره شوې وروستۍ جګړه ده، دا له هغو وروستیو ځان وژونکو ماینونو څخه یوه راوختله چې یو لوی دولت پرې والوت او درې وړې شو.

شوروي لاسپوڅي!

شوروي تیری باید د قوم او ګوند په خپلویو کې و نه تړل شي، خلق ګوند په ۱۳۵۷ هـ ش کې کودتا وکړه، دوی له همغه پیله په مارکسېزم-لېنېزم کې نوې حکومتولي رامنځته کړه، له تره کي تر امینه او له کارمله تر نجیبه د ټولو سیاستونه د کرملین د ستراتیژیکو بحثونو لپاره کاري پلانونه وو.

شوروي ځواکونه د خلق ګوند او په ځانګړې ډول د پرچم ځانګې په کوربه توب دلته رانغوتل، ببرک کارمل د پرچم ډلې مشر او ډاکټر نجیب الله هم د دې ډلې مشرتابه کې وو، دوی ټولو په ګډه شوروي ځواکونه راغوښتي وو.

کله چې له ببرک کارمله واک ډاکټر نجیب الله ته لېږدېده، دا کومه داخلي او طبیعي پېښه نه وه، بلکه د گورباچف د سیاسي ریفورمونو؛ (پرانېستې سیاسي ټولنه"گلاسنوست" او اقتصادي بیا جوړونه "پروسترویکا")غوښتنه دا وه چې نور د افغانستان د بایللې جګړې بار نه شي وړای او باید د افغانستان جګړه پای ته ورسېږي، دې لپاره په افغانستان کې نوي مشرتابه او نوي سیاست ته اړتیا وه، کارمل ته لارښوونه وشوه چې واک په ارامه نجیب ته پرېږدي، هغه چې لږه سرپېچي پیل کړه له کرملینه یې ورپسې د کې جي بي ډګروالان راولېږل، د کې جي بیانو څو غوسو واک په ډېره نرمۍ نجیب ته ولېږداوه، او بیا نجیب د کرملین د سیاستونو لپاره دلته متناسب فعالیتونه وټاکل. هغه چې نجیب په کې د شورویانو له ویستل کېدونکو عسکرو سره خداي پامانۍ کولې او ګلان یې په غاړه ورزنګول، دا د ګورباچف له سیاستونو سره همغږي وه، که نه د نجیب شوروي سلاکار ستر جنرال محمد احمد ویچ ګاریېف خو دا هم وایي چې نجیب د شوروي ځواکونو پاتې کولو لپاره بهانې لټولې.

د ازادۍ جګړه او نړیوالې مرستې!

افغان ملت له شوروي سره په خپلو شرایطو او امکاناتو جګړه پیل کړه، دې جګړې نړیوال ملاتړ څکه تر لاسه کړ چې د کمونېزم شر محلي نه وو، دا چې شوروي تېری او کمونېزم نړیوال تهدید وو، ډېر زر افغاني مقاومت نړیوالې ننګه او حمایه پیدا کړه، توپیر یوازې دومره وو چې نړۍ له شوروي سره زمونږ په وطن کې خپل حسابونه پاکول او مونږ خپله خاوره له شورویانو پاکوله.

هغه مهال امریکا غوښتل چې دلته شوروي باید مات شي، زمونږ ملت د خپل دیني رسالت او ملي احساس له مخې د ازادۍ جګړه کوله، عربي نړۍ چې په شوروي او امریکایي دواړو فکټونو کې ویشل شوې وه، یو شمېر حکومتونو یې د امریکا په صف کې د

تعهد له امله مونږ سره مرستې کولې او یو شمېرو یې د شوروي په کتار کې حتی په ملګرو ملتونو کې د شوروي اشغال په حمایه کې رایې ورکولې... والله چې که امریکا سعودي ته ویلي وای چې د حاجیانو د حج د قربانۍ غوښې او خورما نور د مهاجرو کمپونو ته ونه لېږئ، تاسو باور وکړئ چې هغوی به نه وای رالېږلې، دا نظامونه اوس نښه پېژندلي شوي.

زمونږ په جهاد کې د نورې نړۍ مرسته د نړیوالو سیاستونو په تناظر کې باید تحلیل شي. راځئ له ځانونو وپوښتو چې هغه مرستې نن ولې نه شته؟ که پرون شوروي وو، ولې نن دلته بهرني ځواکونه نه شته؟ واقعیت دا دی چې د نړیوالو سیاستونو په تغیر کې له مونږ سره د خپلو او پردو برخورد او مرسته تغیر شوه، له امریکایانو مخکې او وروسته نورې نه مرستې وې او نه سم برخورد... مونږ اړ نه یو چې خپل جهاد تل د نورو د مرستو مرهون وګڼو او د شلمې پېړۍ دا ستره ګټه او دا لوی ویاړ د نورو شان وګڼو، دا مونږ وو چې جهاد مو پیل کړی وو او دا مونږ وو چې ځان او نړۍ مو د کمونېزم له حصار او دوزخ نه وویستله، مونږ د جګړې ګټونکي خو د نظام سازۍ ناکام ملت یو.

آزادي غوښتونکي تنظیمونه!

هغه مهال چې د اسلامي نهضت پر لیکه ویشل شویو تنظیمونو په کوزه پښتونخوا کې جهادي لیکې تنظیمولې، نورو په کې منفعل سیاستونه لرل، پر محمد ظاهر شاه کودتا وشوه، دوی په کې بې پرې او ساړه وو، پر داودخان کودتا وشوه او دوی په کې همداسې ګنګس روان وو، او کله چې د کمونېزم او اشغال پر ضد جنګ کېده نو بیا دا میدان په داسې مړسپنو نه ګټل

که آبل پرون د انګلیس پر ضد افغان جګړو خپل اتلان درلودل، نو پرون هم د شوروي پر ضد افغان جګړې خپل اتلان درلودل، که څوک له دې منکر وي، هغوی به یا له مسایلو سره عقده یي برخورد لري او یا به د نجیب د حکومت تر سقوط وروسته مرحلو کې د جهاد بسته تاریخ تحریفوي. دا کومه وړه پېښه نه وه چې ملت دې یې د مشرتابه او نظم په تشه کې تر سره کړي، دا یوه لویه جګړه وه چې ملت په انارشېزم نه ده ګټلې.

کېده، د جنګ ډګر او د ازادۍ جګړه انقلابیت او حماسیتوب غواړي، او دا د هغه مهال په جهادي تنظیمونو کې راټول وو.

په دې کې هم شک نه شته چې پاکستان نه غوښتل چې د شوروي پر ضد افغان جګړه کې دې ملي ګرایان محوري جریان وي، خو له دې سره سره هغه مهال د مرحوم پیر سید احمد ګیلاني او حضرت صبغت الله مجددي ګوندونه د ملي ګرایانو د لیکې تنظیمونه وو چې تر ډېره یې د پخواني پاچا محمد ظاهر شاه ارمانونه پالل، هلته په پښور کې د شمس الهدا شمس افغان ملت هم وو او د شوروي اشغال پر ضد شعله یان هم فعال وو، ستم ملي به هم په کې پټ فعال وو، شعله یانو خو هلته پیو خوا ته لوی او منظم کمپ هم درلود، له پېښوره به یې جهادي قومندانان او خپل حریفان تښتول او هملته به بیا ورکېدل، په دوی کې یو هم د شهید زاهد ابراهیمي اوښی ضابط عبدالحق وو چې په اختر کې یې د چایو په بهانه کورته یووړ او بیا یې مړی ژوندی ورک شو.

د آزادۍ اتلان!

افغان ملت له شوروي سره په روح او ځان جګړه وکړه، کله چې د اشغال پر ضد د ملت درېمه برخه کډوالېده، کله چې د ملت اکثریت داخل کې بېځایه کېده او له هغه ځایونو یې بېرته خپل وطن ګاټه، نو ریښتیا دا دي چې د دې جګړې اتل مېړنی افغان ملت دی، په دې جګړه کې پښتون، تاجېک، ازبېک، هزاره، ترکمن، عرب او هر بل قوم په لوی ملي او اسلامي رنګ کې سره په ګډه مبارزه کوله، دا جګړه د کوم ځانګړي قوم او ولایت امتیاز نه دی، دا د ګرد افغان ګډه چاره وه.

جهادي تنظیمونو دا لوی ملت په خپلو تنظیمي اډانو کې د شوروي پر ضد تنظیمولو، د شوروي پر ضد جهاد او کیسې باید د همغه مهال په تاریخي منظر او ماحول کې تحلیل شي، هغه د ازادۍ جګړه وه، او د ازادۍ جګړې ته ملت په انارشېزم نه وو ننوتی، دې ملت دغه جګړه د همدې جهادي تنظیمونو په نظم کې تر سره کړ، جهادي تنظیمونو چې هغه مهال د ازادۍ جګړه څرنګه کوله او څرنګه یې شوروي ماتولو دا د هغه مهال اتلولۍ وې، لوی لوی جهادي قومندانان وو چې د ملت بچیان یې تر قوماندې لاندې له شوروي سره جنګېدل، او له شورویانو یې جګړه ګټله.

که ابل پرون د انګلیس پر ضد افغان جګړو خپل اتلان درلودل، نو پرون هم د شوروي پر ضد افغان جګړې خپل اتلان درلودل، که څوک له دې منکر وي، هغوی به یا له مسایلو سره عقده یي برخورد لري او یا به د نجیب د حکومت تر سقوط وروسته مرحلو کې د جهاد بسته تاریخ تحریفوي. دا کومه وړه پېښه نه وه چې ملت دې یې د مشرتابه او نظم په تشه کې تر سره کړي، دا یوه لویه جګړه وه چې ملت په انارشېزم نه ده ګټلې.

نگرشی بر تطبیق و نقض
قانون اساسی افغانستان

چهارده سال قبل از امروز قانون اساسی کنونی کشور از سوی لویه جرگهٔ تصویب قانون اساسی، به تصویب رسید و توسط حامد کرزی رئیس دولت انتقالی افغانستان، توشیح گردید. قانون اساسی، یکی از دست‌آوردهای مهم نظام کنونی پنداشته می‌شود و عالی‌ترین سند حقوقی در کشور است، ولی در طول چهارده سال گذشته همواره بحث‌هایی در مورد نقض و عدم تطبیق آن وجود داشته است. مقام‌های بلندرتبهٔ حکومت افغانستان نیز می‌پذیرند که قانون اساسی کشور به گونهٔ گسترده نقض شده است. سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری افغانستان به مناسبت تجلیل از هفتهٔ قانون اساسی در پیامی گفته است که نقض قانون اساسی در افغانستان همگانی شده است.

یافته‌های یک تحقیق تازه نیز نشان می‌دهد که در چهارده سال گذشته از میان ۱۶۲ مادهٔ قانون اساسی، ۹۴ ماده آن نقض شده است.

اینکه قانون اساسی کشور در طول ۱۴ سال گذشته تا چه حدی تطبیق شده است؟ و مهم‌ترین عوامل نقض این قانون چیست؟ پرسش‌هایی اند که در این تحلیل مورد بررسی قرار گرفته است.

قانون اساسی افغانستان

افغانستان، یکی از کشورهایی است که قانون اساسی متعددی در آن وضع و تصویب گردیده است. قانون اساسی کنونی، که در واقع محصول تعهد سیاستمداران افغان در موافقتنامهٔ بُن می‌باشد، هشتمین قانون اساسی کشور است.

اولین قانون اساسی افغانستان، تحت عنوان نظام‌نامهٔ اساسی دولت افغانستان در سال ۱۳۰۱ هـ ش در دوران سلطنت شاه امان الله خان، تدوین و در سال ۱۳۰۳ در ۷۳ ماده توسط یک لویه جرگه در کابل به تصویب رسید.

دومین قانون اساسی در سال ۱۳۰۹ هـ ش در زمان محمد نادر خان، سومین قانون اساسی در سال ۱۳۴۳ در دوران سلطنت محمد ظاهر شاه، چهارمین آن در سال ۱۳۵۵ در زمان جمهوریت محمد داوود خان، پنجمین آن در سال ۱۳۵۹ توسط حزب دیموکراتیک خلق افغانستان تحت عنوان اصول اساسی جمهوری دیموکراتیک افغانستان، ششمین و هفتمین آن در سال ۱۳٦٦ و ۱۳٦۹ در زمان حکومت داکتر نجیب الله که دوم آن قانون اساسی تعدیل شدهٔ سه سال پیش از آن بود و قانون اساسی کنونی که در سال ۱۳۸۲ در دورهٔ انتقالی حامد کرزی تدوین و به تصویب رسیده است.

قانون اساسی کنونی (قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان) پس از سقوط رژیم طالبان و روی‌کار آمدن نظام جدید در کشور، از ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی سال ۱۳۸۲هـ ش پس از نهایی شدن از سوی کمیسیون تسوید، توسط لویه جرگه در ۱۲ فصل و ۱٦۲ ماده به تصویب رسید و در ٦ دلو همان سال از سوی حامد کرزی رئیس دولت انتقالی افغانستان توشیح گردید.

نقض قانون اساسی

قانون اساسی افغانستان که به عنوان میثاق ملی مردم افغانستان، تمام امور کشور را تنظیم و به نوعی زمینهٔ نظارت و حاکمیت مردم بر امور دولت را تنظیم می‌نماید، در ۱۴ سال گذشته به گونهٔ گسترده نقض شده است.

در کل، از نهادهای دولتی و خصوصی گرفته تا افراد عادی کشور در نقض قانون اساسی دست دارند. چنانچه معاون دوم رئیس جمهور هفتهٔ گذشته (۱٦ جدی ۱۳۹٦ هـ ش) به عنوان یکی از مقام‌های بلندرتبهٔ دولت، در پیامی از نقض همگانی قانون اساسی سخن زد

و نبود ظرفیت کافی برای تطبیق قانون را نیز یکی از عوامل آن خواند.

در تازه‌ترین گزارش تحقیقی مشترک اتحادیهٔ قانون‌دانان افغانستان و آژانس خبری پژواک که به تاریخ ۱۸ جدی ۱۳۹۶ هـ ش نشر گردید، گفته شده است که در ۱۴ سال گذشته ۹۴ مادهٔ قانون اساسی در افغانستان نقض شده است. بنا بر این تحقیق، بیشتر از نصف مواد این قانون (۵۸ درصد) در این مدت نقض شده و تنها میان ۳۸ مادهٔ فصل دوم قانون اساسی که در بارهٔ حقوق اتباع کشور است، ۳۲ مادهٔ آن نقض شده است. بربنیاد این تحقیق، رئیس جمهور و معاونین او نیز از جمله کسانی اند که در مورد صلاحیت‌های شان ۵ مادهٔ قانون اساسی را نقض کرده‌اند.

علاوه براین، در سال‌های گذشته نیز چندین گزارش تحقیقی در مورد نقض قانون اساسی کشور توسط حکومت و مردم، از سوی نهادهای غیردولتی به نشر رسیده و نشان می‌دهد که حکومت نه تنها در تطبیق این قانون ناکام بوده، بلکه خود حکومت نیز در نقض گستردهٔ قانون اساسی مقصر بوده است.

به عنوان مثال، در مادهٔ ۷۱ قانون اساسی افغانستان آمده است: «حکومت از وزراء تشکیل می‌گردد و تحت ریاست رئیس جمهور کار می‌کنند.» در حالیکه حکومت وحدت ملی با نقض قانون اساسی بنیان نهاده شد و در سطح بالا از نقض قانون اساسی حکایت می‌کند. با توجه به بگومگوهای اخیر در مورد تذکره‌های الکترونیکی نیز که به دلیل مخالفت با اطلاق کلمهٔ افغان به دارندهٔ این تذکره توزیع آن با مشکل روبه‌رو شده است، مادهٔ چهارم قانون اساسی صراحت دارد که «بر هر فردی از افراد ملت افغانستان، کلمهٔ «افغان» اطلاق می‌شود».

گرچند نقض بیش از نیمی ماده‌های قانون اساسی مبالغه‌آمیز به نظر می‌رسد، ولی مثال‌های زیادی از نقض قانون اساسی در زمان حکومت حامد کرزی و بعدا حکومت وحدت ملی وجود دارد که نقض برخی آن‌ها مشروعیت این نظام را بیش از پیش خدشه‌دار کرده است.

عدم رعایت زمان برگزاری انتخابات و برگزار نشدن انتخابات ولسی جرگه و شوراهای ولسوالی‌ها، تمدید دورهٔ کاری ولسی جرگه، ادامهٔ کار سرپرست‌ها در مقام‌های بلند حکومتی، ادامهٔ کار اعضای قوهٔ قضائیه بیش از مدت قانونی، محدود شدن ساحهٔ تطبیق قانون و عدم موجودیت ارگان‌های عدلی و قضایی در حدود نیمی از ولسوالی‌های افغانستان، تمدید دورهٔ کاری رئیس جمهور، سوء استفاده از صلاحیت‌های کاری، مشخص نشدن دارایی‌های مقام‌های حکومتی، مداخلهٔ اعضای شورای ملی در کارهای که صلاحیت ایشان نیست، برخورد نادرست با مجرمان و دها مورد دیگر را می‌توان به عنوان مثال‌های نقض مواد قانون اساسی از سوی دولت یاد کرد.

مهم‌ترین عوامل نقض قانون اساسی

عوامل گوناگون در نقض قانون اساسی کشور نقش دارد که به چند مورد مهم آن در اینجا اشاره شده است:

نخست؛ در سطح بالا، اختلافات داخلی و در کل تضاد منافع گروه‌ها و جریان‌های سیاسی در کشور باعث نقض قانون اساسی کشور شده است.

دوم؛ موجودیت فساد اداری گسترده و افراد زورمند در بدنهٔ نظام، عامل دیگر نقض قانون اساسی به شمار می‌رود که به سطح وسیع از تطبیق قانون جلوگیری می‌کند.

سوم؛ وضعیت خراب امنیتی کشور و نبود ثبات امنیتی از عوامل مهم دیگری است که زمینهٔ گسترده برای نقض قانون اساسی را فراهم کرده است.

چهارم؛ ضعف ارادهٔ سیاسی، ضعف نظارت و نبود یک میکانیزم پاسخگو عامل دیگر نقض قانون اساسی به شمار می‌رود. کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی از ضعیف‌ترین ارگان‌هایی است که نتوانسته است نقشی موثری در این مورد ایفا نماید. در حالیکه رئیس جمهور به عنوان پاسدار قانون اساسی خود مرتکب نقض قانون اساسی می‌گردد و قوهٔ قضایه نیز به نقض موارد متعدد قانون اساسی متهم است.

پنجم؛ موارد نقض قانون از سوی مردم عام، بیشتر به عامل پایین بودن سطح آگاهی مردم در زمینهٔ قانون برمی‌گردد.

نتیجه‌گیری

قانون اساسی کشور در حالی به طور گسترده از سوی دولت و مردم عام نقض شده که در طول یک‌ونیم دههٔ گذشته پذیرش آن به عنوان پیش‌شرط و خط سرخ در گفتگوهای صلح مطرح بوده و یکی از موانع موفقیت در گفتگوهای صلح پنداشته می‌شود.

فرهنگ حاکم قانون‌گریزی، بی‌ثباتی سیاسی و امنیتی در افغانستان باعث شده که قانون اساسی کشور به سطح بالا و پایین از سوی مردم و هر سه قوهٔ دولت افغانستان به شکل گسترده نقض گردد.

بنابراین، در حالیکه از مقامات دولتی گرفته تا افراد عادی کشور و از نهادهای خصوصی گرفته تا نهادهای دولتی در نقض قانون دست دارند، ولی هیچ واکنشی جدی در برابر آن دیده نمی‌شود؛ در حال حاضر نیاز جدی به بالا بردن سطح آگاهی مردم نسبت به قوانین و تقویت ارگان نظارت از تطبیق قانون اساسی دیده می‌شود.

فقر او بې‌کاري

او د افغانانو اقتصادي کډوالي

د ستراتېژیکو او سیمه‌ییز څېړنو مرکز

دوې اونۍ وړاندې نړیوال بانک په یوه تازه خپاره شوي راپور کې وویل، چې په افغانستان کې به د کاري فرصتونو د کمښت له کبله ډېر ځوانان د هېواد پربښودو او په نوره نړۍ کې د کډوالۍ ژوند ته زړه ښه کړي. د دغه راپور له مخې، په افغانستان کې د ناوړه اقتصادي وضعیت له کبله په ۲۰۱۵م کال کې ۲،۲۵ میلیونه افغانان په نورو هېوادونو کې د اقتصادي کډوالو تر نامه لاندې ثبت شوي وو. راپور دغه راز کاږي، چې په افغانستان هر کال کابو ۴۰۰ زره کسان د کاروبار بازار ته ور زیاتېږي او دا هغه څه دي، چې د تېر په څېر به نورو هېوادونو ته د افغانانو د ناقانونه کډوالیو کچه لوړه کړي.

پر دې سربېره، څه باندې یوه میاشت وړاندې (د ۱۳۹۶ د مرغومي په ۵مه) د افغانستان د کار او ټولنیزو چارو وزیر فیض الله ذکي هم اندېښنه ښودلې وه، چې که افغان دولت او خصوصي سکتور د بې‌کارۍ بحران ته کډ تدابیر ونه‌نیسي، تر راتلونکو پنځو کلونو پورې به افغانستان ۴ میلیونه وزګار وګړي ولري.

ګاونډیو هېوادونو او نورې نړۍ ته د افغانانو پراخه کډوالي له تېرو څو لسیرو راهیسې هغه مهمه موضوع ده، چې تر ډېره په هېواد کې د جګړو او ناامنیو ترڅنګ، د کاري فرصتونو له کمښت او ناوړه اقتصادي وضعیت سره هم کلک تړاو لري.

دا چې په افغانستان کې د بې‌کارۍ او بې‌وزلۍ وضعیت څه ډول دی، په نورو هېوادونو کې د افغانستان اقتصادي کډوال په څه وضعیت کې دي او حکومت ته په دې برخه کې څه کول په‌کار دي؟ هغه پوښتنې دي، چې دلته مو ځواب کړې دي.

په افغانستان کې بې‌کاري او بې‌وزلي

ناامني، بې‌ثباتي، اداري فساد، کمزورې حکومتولي، د نفوس زیاتوالی او له نورو هېوادونو څخه د افغان کډوالو بېرته راستنېدل هغه عوامل دي، چې له کبله یې په هېواد کې د بې‌کارۍ او بې‌وزلۍ کچه خورا لوړه ده.

د پخواني شوروي اتحاد له یرغل راوروسته او بیا د کورنیو جګړو له امله په ټولیز ډول په هېواد کې د بې‌کارۍ او بې‌وزلۍ کچه مخ په لوړېدو شوه، هغه مهال سلګونه زره افغانان کاونډیو هېوادونو ته کډوال شول او خپل کاروبارونه او پانګې یې له لاسه ورکړې.

له ۲۰۰۱ کال وروسته، سره له دې چې افغانستان ته د نړیوالې ټولنې د مرستو میلیاردونه ډالر راغلل؛ خو بیا هم په هېواد کې د بې‌کارۍ او بې‌وزلۍ کچه لوړه پاتې شوه.

په ۲۰۰۷ او ۲۰۰۸ کلونو کې په ټولیز ډول ۳۶،۳ سلنه افغانانو د بې‌وزلۍ تر کرښې لاندې ژوند تېراوه. د نړیوال بانک او افغان دولت د یوه ګډ راپور له مخې، چې څو میاشتې وړاندې خپور شو، په ۲۰۱۳ او ۲۰۱۴ کلونو کې دغه وضعیت د خرابېدو په لور روان و او په دغو کلونو کې د بې‌وزلۍ سلنه ۳۹.۱ ته لوړه شوې وه. په دغه ګډ راپور کې بې‌کاري، د جګړو تودېدل او د نړیوالو مرستو کمېدل د بې‌وزلۍ د کچې لوړېدو مهم لاملونه بلل شوي وو.

له ۲۰۱۴ کال وروسته که څه هم په دې برخه کې کومه دقیقه څېړنه نه ده خپره شوې؛ خو ګڼو لاملونو ته په کتلو سره دا وضعیت د خرابېدو په لور روان و. په دې موده کې جګړو زور اخیستی، بې‌کاري خپل اوج ته رسېدلې، نړیوالې مرستې د پخوا په پرتله کمې دي، له نورو هېوادونو په ځانګړې توګه پاکستان څخه سلګونه زره کډوال راستانه شوي او د کورنیو بې‌ځایه شوو کډوالو شمېر هم لوړ شوی دی. د دې ترڅنګ په دې موده کې سلګونه زره افغانان د اروپا په لوري تللي او دا ټول هغه څخه دي، چې په تېرو دریو کلونو کې د بې‌وزلۍ د کچې د لوړېدو ښکارندویي کوي.

پر دې سربېره بې‌کاري، چې د بې‌وزلۍ یو اصلي لامل ګڼل کېږي، ورځ تر بلې په زیاتېدو ده. د نړیوال بانک د راپور له مخې، په ۲۰۰۱م کال کې د افغانستان د ټولې کاري قوې ۴،۶ سلنه یې بې‌کاره وو. په ۲۰۰۲ او ۲۰۰۳ کلونو کې دا کچه ۴،۹ سلنه وه؛ خو په ۲۰۰۵ کې بیا ۸،۵ سلنه ته لوړه شوه او تر هغه وروسته د بې‌کارۍ کچه ورځ تر بلې د لوړېدو په حال

کې وه. د دغه راپور له مخې، یوازې په ۲۰۱۳ او ۲۰۱۴م کلونو کې نږدې دوه میلیونه افغانان وزګار وو.

اقتصادي کړوال

اقتصادي کډوال هغو کډوالو ته ویل کېږي، چې د کډوالۍ تر شا یې اقتصادي لاملونه ولري او د کاري فرصتونو د ترلاسه کولو په موخه خپل هېواد پرېږدي او نورو هېوادونو ته د پیسو ګټلو په موخه ځي.

په نړیواله کچه هغه هېوادونه، چې اقتصادي وده یې کمه وي او خپلو خلکو ته په هېواد کې دننه کاري فرصتونه نه شي برابرولی، هڅه کوي چې په نورو پرمختللو او مخ پر ودې هېوادونو کې، خپلو خلکو ته له قانوني لارو د کار کولو زمینې برابرې کړي.

اوسمهال ډېرى آسیایي هېوادونو د کارګرو د قانوني کډوالۍ په برخه کې د ځینو تګلارو له مخې، د نړۍ په نورو هېوادونو کې د خپلو کارګرو لپاره د کارموندنې او مسلکي مهارتونو د زده‌کړې زمینې برابرې کړې دي؛ خو افغان دولت په دې برخه کې پاموړ ګامونه نه دي اوچت کړي.

د افغان کډوالو ډېره برخه په دوو ګاونډیو هېوادونو ایران او پاکستان کې ده، چې په ځانګړې توګه ایران ته تلونکي افغانان تر ډېره د کار په موخه له قاچاقي لارو ځي او له همدې کبله هلته د ناراجستر کډوالو شمېره هم تل زیاته ده. په بل اړخ کې د ۲۰۰۷ کال شمېرې ښیي، چې په صنعتي نړۍ کې هم تر ۱۰۰ زره زیات اقتصادي کډوال مېشت وو او دا شمېره له ۲۰۰۸ کال راوروسته د لوړېدو په حال کې وه؛ خو د ملي یووالي حکومت په دوره کې د تېرې یوې‌نیمې لسیزې په پرتله ډېره لوړه شوه.

د افغان اقتصادي کډوالو وضعیت

د نړیوال بانک د وروستي راپور د معلوماتو پر بنسټ، د شوروي اتحاد د یرغل او د کورنیو جګړو پر مهال له افغانستانه ۹۵ سلنه کډوالي، د جګړو او سیاسي کړکیچ له کبله ثبت شوې ده؛ خو له ۲۰۱۵ کال راهیسې په نورو هېوادونو کې ۵۰ سلنه افغان کډوال د اقتصادي کډوالو تر عنوان لاندې ثبت شوي دي.

د دغه راپور له مخې، په ۱۹۹۰ کال کې ۳۸۰۰۰۰ تنه افغان کډوال، چې د اقتصادي موخو لپاره یې خپل هېواد پرېښی و، ثبت شوي وو. په ۲۰۰۰ کال کې دا شمېره نږدې یو میلیون تنو ته رسېدلې او په ۲۰۱۵ کال کې بیا ۲،۲۵ میلیون تنو ته لوړه شوې ده. دا شمېره ښیي، چې په تېرو ۱۵ کلونو کې هر کال شاوخوا ۸۵۰۰۰ افغانان د اقتصادي موخو لپاره کډوال شوي دي.

افغانستان هغه هېواد دی، چې په بېلابېلو هېوادونو کې سلګونه زره اقتصادي کډوال لري او زیات شمېر یې په سختو او غیرمسلکي کارونو بوخت دي. دغه کډوال که څه هم د هېواد په اقتصادي وده کې مثبت رول لري او په افغانستان کې د خپلو کورنیو لګښتونه برابروي؛ خو په نورو هېوادونو کې له ګڼو ستونزو سره هم مخ دي، چې ځینې یې په لاندې ډول دي:

• په ټوله کې افغان دولت نورو هېوادونو ته د کارګرو او اقتصادي کډوالو د لېږد لپاره یو منظم سیستم نه لري او له همدې املې ډېرى افغانان په ناقانونه توګه له هېواده بهر د کار کولو لپاره تللي او ځي.

• له ناقانونه لارو تلونکي کډوال که له یوې خوا د تګ پر مهال د مرګ له ګواښ سره مخامخ وي، له بلې خوا په نورو هېوادونو کې هم ډېرى وختونه ځورول کېږي، له محکمو پرته زندانونه تېروي او ان په کوچنیو جرمونو اعدامېږي.

• د ځینو هېوادونو له لوري له افغان کارګرو څخه د پیسو او نورو امتیازاتو په مقابل کې د جګړو په لیکو کې ګډه اخیستل کېږي.

• په افغاني پاسپورټونو، کارګرو ته د وېزو نه ورکولو ستونزه، چې تر ډېره له عربي هېوادونو سره ده، لاهم شته ده. په دې برخه کې د ببلګې په توګه سعودي عربستان د افغانستان له اجرائیه رئیس سره ریاض ته د نوموړي د سفر پر مهال ژمنه وکړه، چې افغان کارګرو ته به افغاني پاسپورتونه توزیع شي؛ خو دا ستونزه لا هم حل شوې نه ده.

• دغه راز په نورو هېوادونو کې زیاتره افغانان په سختو کارونو کې بوخت دي او د کارګرو له قانوني او نړیوالو حقونو څخه برخمن نه دي.

افغان دولت څه کولی شي؟

په افغانستان کې د جګړو او سیاسي بې‌ثباتۍ له امله کمه اقتصادي وده، د نفوس زیاتوالی او له نورو هېوادونو د کډوالو بېرته راستنېدو ته په کتلو سره ښکاري، چې د بې‌کارۍ کچه به نوره هم لوړه شي.

نورو هېوادونو ته د اقتصادي موخو لپاره د افغانانو کډوالي یوه له هغو لارو چارو ده، چې په هېواد کې د بې‌کارۍ او بې‌وزلۍ په راتیټولو کې اغېزناک رول لري. افغانستان یو له هغو هېوادونو دی، چې اوسمهال یې د ۱۶ سلنه کورنیو اقتصادي وضعیت د همدغو کډوالیو له کبله په نسبتا ښه حالت کې دی؛ خو دا چاره د دولت ځینو اقداماتو ته اړتیا لري، چې یو شمېر یې په لاندې ډول دي:

لومړی؛ افغان حکومت د نړۍ په ښه اقتصاد لرونکو هېوادونو کې، خپلو خلکو ته د کاري فرصتونو د موندلو په موخه د بازارونو څېړنه او ارزونه وکړي.

دویم؛ له ښه بازار لرونکو هېوادونو سره د افغان کارګرو لپاره د کاري فرصتونو په موخه هوکړه‌لیکونه لاسلیک شي او افغانانو ته زمینه برابره شي، چې له قانوني لارو څخه نورو هېوادونو ته د کار کولو لپاره ولاړ شي.

دریم؛ د اقتصادي کډوالۍ د مدیریت لپاره یو منسجم او اغېزناک سیستم رامنځه شي، ترڅو دا چاره په منظمه او بنسټیزه توګه د خلکو په اقتصادي وضعیت کې ښه‌والی راولي او په هېواد کې د بې‌کارۍ او بې‌وزلۍ د کچې په راتیټولو کې لا ډېر اغېزناک پرېوځي.

habibi@eslahonline.net

گلگشتهای ادبی

مگر بیشتر از یکبار فرصت زندگی کردن داریم؟

مگر چگونه زندگی می‌کنیم وقتی کسی میمیرد
میگوییم راحت شد !!
خانه های بزرگ اما خانواده های کوچک داریم ،
مدرک تحصیلی بالا اما درک پایینی داریم،
بی هیچ ملاحظه ای ایام میگذرانیم اما دلمان عمر نوح میخواهد!!
کم میخندیم و زود عصبانی میشویم،
کم مطالعه میکنیم اما همه چیز را میدانیم!
زیاد دروغ می‌گوییم اما همه از دروغ متنفریم،
زندگی ساختن را یاد گرفته ایم،
اما زندگی کردن را نه!
ساختمان‌های بلند داریم اما طبعمان کوتاه است
بیشتر خرج میکنیم اما کمتر داریم،
بیشتر میخریم اما کمتر لذت میبریم،
فضای بیرون را فتح کرده ایم اما فضای درون را نه
بیشتر برنامه میریزیم اما کمتر عمل می‌کنیم،
عجله کردن را آموخته ایم
ونه صبر کردن را...!
مگر بیشتر از یکبار فرصت
زندگی کردن داریم...؟!
زندگی عطیه‌ی الهی است، از آن لذت ببر و مردم را از شر دست و زبانت در آمان کن!

علامه محمد اقبال لاهوری

ترا اندر بیابانی مقام است

که شامش چون سحر آئینه فام است

بهرجائی که خواهی خیمه گستر

طناب از دیگران جستن حرام است

جنت ډېر نږدې دی!

کله چې د خرما نیمه برخه مو د جهنم له اور څخه ساتي،
او د صدقې ورکول، دالله جل جلاله د قهر او غوصې د خاموشۍ سبب ګرځي،
او دوې کلیمې زمونږ د نیکو اعمالو پله درندوي:
[سبحان الله وبحمده، سبحان الله العظیم]
او دیوې ورځې روژه مو، د اویا کلونو په اندازه له جهنم څخه لرې کوي،
او اودس کول د بدن د اعضاوو د ګناهونو د محوې سبب ګرځي،
او ثواب لس برابره حسابیږي،
او ګناه د خالصې توبې په واسطه بخښل کیږي.
نو بیا ولې ځینې فکر کوي چې جنت ډیر لرې دی؟
ژباړه: محمد جاوید صافی

غوره افکار، ښه ژوند!

په ښایسته افکارو مو ژوند ته بدلون ورکړئ:
* تل شاکر اوسه او د نورو احترام کوئ،
* د تیر وخت په اړه له حده زیات فکر مه کوئ، چې باید په هغه وخت کې مې دا کار سرته رسولی ؤ، یا مې نه ؤ رسولی، بلکې له دم ګړی څخه مه غافله کېږه او ګټه ترې واخله،
* تاسې نه پوهیږئ چې اینده کې به څه درته پیښیږي نو له حاضر وخت څخه ګټه پورته کړئ،
* صبر کول د انتظار کولو په معنی نه دي، بلکې پدې معنا چې خپلو موخو ته د رسیدلو لپاره هر ډول مشکلات وزغمې، بار، بار ناکام شې خو حوصله له لاسه ورنکړې.

چلوونکی: عبدالرزاق حبیبي

معلومات

غوره صدقه!

لـه ابـو هریـرة رضي الله عنـه نه روایـت دی، چې رسـول الله علیه افضل الصلاة والسـلام وفرمایل:

یـوه سړي دا اراده وکړه چـې نـن شـپه بـه زه صدقـه ورکـوم. هغـه د خپلـې صدقـې د ور کولـو پـه خاطـر ووتـه. هغه(پـه ناپوهي کې) خپلـه صدقـه یـوه غـل تـه پـه لاس کـې کښـوده. خلکـو داسـې خـبرې کولـې چـې غـل تـه یـې صدقـه ورکړه.

صدقـه ورکوونـکي وویـل: ای زمـا ربـه! یـوازې تـه د ثنـا او صفـت لایـق یـې. زه بـه (نـن) بیـا صدقه ورکـوم. هغـه د خپلـې صدقې په خاطـر ووتـه او خپلـه صدقـه یـې(په نـا خبری کـې) یوې بـد کارې (زنـاکارې) ښځې تـه ورکړه.

خلکـو داسـې خـبرې کولـې چـې زنـا کارې تـه یـې صدقـه ورکـړه.

صدقـه کوونـکي وویـل: ای زمـا ربـه! یوازې تـه د ثنـا او صفت لایق یـې. زه بـه نـن بیـا صدقه ورکـوم. هغـه د خپلـې صدقـې د د ورکولو پـه خاطـر ووتـه او خپلـه صدقـه یـې (پـه نـا پوهي کـې) یـو مالداره تـه ورکړه.

خلکـو خـبرې کولـې چـې نـن یـې صدقـه یـو مالـداره تـه ورکـړه.

صدقـه کوونـکي وویـل: ای زمـا ربـه! د ثنـا او صفت لایق یـوازې ته یـې. یاالله سـتا شـکر دی چې زمـا صدقه مالـدار، غلـه او زناکارې پـه لاس ورغلـه.

هغـه سړي تـه یـو کـس (پـه خـوب کـې) راغـی او ورتـه یـې وویـل: سـتا صدقـه قبولـه شـوه. تـا چـې هغـه بـد کارې ښځې تـه کومه صدقـه ورکړې وه کښدای شي هغـې سـتا پـه دغـه صدقـه د بـد کارې څخـه ځـان سـاتلی وي. تـا چې غل تـه کومه صدقـه ورکړې وه کښدای شي د هغـه لـه املـه هغـه غـلا پریښـي وي او تـا چـې مالـداره تـه کومـه صدقـه ورکړه کښدای شي هغه ووایـي چې خلک صدقـه ورکـوي زه یـې ولـې ور نـه کـړم او هغه څـه چې الله ورکړي پـه هغـې کـې صدقـه ورکړي. (رواه البخـاري)

مُسکی

د رب کور کې چې ناست، تر لمر خاته یمه مُسکی
را ووتی هغه ورځ بیا له کاله یمه مُسکی
له مابه هغه ورځ وي، کوم بدبخته په دنیا؟
چې مور ته مخامخ شمه، او نه یمه مُسکی
د زړه دنیا مې موړې ، راته شنه شي له خندا
چې ته مې په تندي ښکل کړي، او زه یمه مُسکی
پرهر،پرهر سینه او بل ارمان مې، ربه دا چې
وروستی د شهادت سلګی په خوله یمه مسکی
له اوښکو، له سلګیو، له دردونو سره بیا هم
الهام دچا د زیري په راتله یمه مسکی
غمونو ته دي وایه ، زړه دې نه راباندې سیزي
هر درد، او هر پرهر ته دې له زړه یمه مسکی
د ښار د محلونو یاره ! مه راپورې خانده
کوچی پرون راغلی چې له غره یمه مسکی
له ډانګ،شپېلی، مچنغوزي او رمې سره ستومانه
کوچی مانښام راغلی، له راغه یمه مُسکی

داد از دعاهای بی جواب!

از أم‌المؤمنین عایشه (رضی‌الله عنها) روایت است که: رسول الله صلی الله علیه وسلم به خانه‌ام درآمد. از سیمایش دانستم چیزی بر او حضر نموده است. وضو گرفت و بی‌آنکه با کسی سخن بگوید، بر منبر رفت. به دیوار حجره گوش چسباندم تا بشنوم که چه می‌گوید. خدا را سپاس گفت و آنگاه فرمود: ای مردم! خداوند به شما می‌گوید: پیش از آنکه دعا کنید و اجابت نکنم؛ و بخواهید و چیزی نبخشم و طلب یاری کنید و یاری‌تان نرسانم، امر به معروف و نهی از منکر کنید.

بیش از این دیگر سخن نگفت و از منبر فرود آمد.

الترغیب و الترهیب؛ ج۴؛ ص۱۲

خودخواهی امریکائیان

ترجمه: عبدالخالق احسان

زندگی امریکائیان در زمانه معاصر عجیب و حیرت آور است، آنان هر کسی را که به روش کار و تجاوزگری های شان موافق نباشد، برچسب تروریست بودن می زنند و به فکر نابودی اش می شوند. جنگ شان در افغانستان هنوز شعله¬ور است، ملت افغان را به مشکلات گوناگونی دچار ساخته اند، زندان گوانتانامو به بهانه مبارزه با تروریسم هنوز به خاطر شکنجه و تعذیب باز است، و در عراق، دولت از بین رفته و ارتش آن متلاشی گردیده و از مشکلات زیادی مثل: طایفه گری و نژادپرستی رنج می برد. کُرد های شمال سوریه را با اعطای سلاح حمایت می کند تا سوریه را تجزیه نمایند، و از طرف دیگر کوریا را تهدید می کند که آن را از نقشه جهان محو می سازد.

از امور خیلی عجیب و حیرت آور، قرار دادن استاد اسماعیل هنیه در لست تروریستان می باشد؛ چون ایشان از قبول قدس به حیث پایتخت صهیونیست ها ابا ورزیده و بر دفاع از سرزمینش و آزادی آن و مقاومت در مقابل تجاوز و استعمارگری صهیونیست ها و امریکایی ها در کشورش، مقاومت نموده است.

جامعه جهانی در قرن گذشته حرکت های آزادی خواهانه ی را به رسمیت شناخت که به خاطر دفاع از سرزمین شان و آزادی آن از چنگال استعمارگران تأسیس گردیده بودند؛ اما در قرن حاضر حقایق وارونه گردیده و اصول اخلاقی و سیاسی بر عکس شدند، لذا می بینیم کسی که از خویشتن و سرزمینش دفاع کند، تروریست محسوب گردیده و محاصره شده و علیه آن جنگ و پیکار راه اندازی می گردد و ستمگرانه و دشمنانه در لست تروریستان درج می شود.

امریکائیان مدعی هستند که دیموکراسی را در جهان نشر و پخش نموده و از اصول آن و انواع آزادی ها دفاع نمودند؛ اما در میدان واقعیت می بینیم که امور بر عکس بوده و ادعا های شان دروغین و وعده هایش فریبکارانه می باشد؛ چون شهرک سازی های صهیونیستان و تجاوزات آن بر مردم فلسطین و کشتار روزانه شان را تأیید می کنند و ملت فلسطین را از کمک های بیرونی محروم نموده و اجازه نمی دهند که کمک ها به آوارگان فلسطینی برسد.

برای امریکائیان منطق قوت، تجاوزگری و طغیان مدار اعتبار است، حتی بر هم پیمانان ترک خود خیانت کرده و کودتا علیه حکومت اردوغان را حمایت نمودند؛ چون سیستم حکومت داری اردوغان به مزاج استبدادی و قلدوری شان سازگار نمی باشد و هم چنان کُردهای کردستان عراق را فریب داده و تشویق شان نمودند که دولت مستقلی تشکیل دهند و سپس خیانت نموده و رهای شان کردند.

گفتگوی صلح در قضیه فلسطین را نیز امریکا زیر نظر گرفته و همیشه بر فلسطینیان فشار می آورد و تا امروز به فکر ضعیف ساختن فلسطینیان است و به مکر و نیرنگ و دسیسه گری با هماهنگی با برخی کشور های عربی به این قضیه می پردازد.

امریکا بر شاه اردن فشار وارد می کند تا با خواسته ی امریکا همگام شده و قدس را به حیث پایتخت اسرائیل قبول نموده و قضیه فلسطین را محو و تصفیه نماید؛ در حالی که اکثریت جامعه جهانی به تصمیم رئیس جمهور امریکا مخالفت نمودند و انتقال پایتخت اسرائیل به قدس را رد کردند، آن چه امریکا و مسیحیان و یهودیان افراطی و تندرو می خواهند، شعله ور ساختن جنگ دینی و شاید هم جنگ جهانی دیگری می باشد؛ به خصوص آنگاه که با کوریای شمالی و چین و روسیه با قوت می خواهند مقابله صورت گیرد؛ چون روش و اسلوب امریکا مخالف برنامه های روسیه و کوریای شمالی است و از جنگی ویرانگری خبر می دهد که زمین و همه مخلوقات را نابود می سازد، زیرا استعمال سلاح های هسته ای ویرانگر همه تر و خشک را نابود می کند.

جنگ یمن معلوم نیست به کجا می انجامد، در حالی که ملت یمن را نابود ساخته و به کشتار، مریضی و گرسنگی دچار ساخته است و وحدت یمن در حال فروپاشی می باشد.

تا امروز هدف این جنگ خانمان سوز را نمی دانیم؟ آیا امارات با سعودی هماهنگ است؟ یا این که امارات می خواهد جنوب یمن را تصرف کند و شمال یمن به سعودی برسد؟ آیا دفاع از حکومت مشروع یمن که در شمال و جنوب سرگردان است، فراموش شده؟ حکومت ضعیفی که نه قوت دارد و نه نیرو و نه توانایی مقابله با ملیشی های حوثی را دارا می باشد و نه توان برخورد با شورای جنوبی دارد و نه کسانی که آشکارا خواهان استقلال جنوب یمن هستند؟ آیا امارات این تجزیه و تقسیم و فروپاشی را حمایت می کند؟ آیا برای این نابودسازی برنامه استراتیژی دارد؟ در قضیه یمن هیچ چیز واضح نیست و امریکا هر روز این جنگ ویرانگر را به نوعی حمایت می کند و خواهان ادامه آن است.

لبني محصولات

غني خواړه او د روغتيا لپاره ګټور

حضرت الله رحيمي

د لبنياتو خواړه غني غذايي مواد لري. د بدن په ښه والي او همدارنګه له مختلفو ستونزو سره د ودې په نشتون کې مرسته کوي؛ د صحت لپاره خورا مهم بلل کېږي.

د لبنياتو محصولاتو خوړونکو لپاره بيلابيل روغتيايي ګټې وړاندې کوي. لبنيات داسې غذايي مواد لري چې د انساني بدن د روغتيا او ساتنې لپاره مهم رول لوبوي.

د ويټامينونو او منرالونو په ګډون د کاربوهايدريټس، پروټين، کلسيم، فاسفورس، پوټاشيم، ويټامين A، D، B۱۲، ريبوفلاوين او نياسين په لبنياتو کې مهم غذايي اجزا ګڼل کېږي. زمور روغتيا هره ورځ د لبنياتي محصولاتو په خوړلو سره ښه والی مومي، د شيدو محصولات مصرف کول ډيرې روغتيايې ګټې لري.

په لبنياتو کې غذايي اجزاوې

د هډوکو او غاښونو د کلکوالي لپاره د کلسيم اړتيا مهمه ده، که چېرې د شيدو استعمال ولرو د بدن دغه مهمې برخې به مو سالمې پاتې شي، د انسان د عادي ودې لپاره په ورځ کې ۲۵۰ ملي ليتره شيدې بايد مصرف شي، په يو بل تحقيق کې ويل شوي، يو انسان بايد په کال کې ٦٦ ليتره شيدې وخوري.

ماستې او شيدې پوټاشيم چمتو کوي. د شيدو اړين غذايي جز، پوټاشيم دی؛ دا يوه شتمنه (پوټاشيمي) غذا ده، د دې خوړلو سره روغتيايي فشار پرځای پاتې کېږي.

شيدې په ډيره کچه ويټامين ډي لري، کوم چې په بدن کې د کلسيم او مناسب فاسفورس ساتلو لپاره يوه ښه سرچينه ده.

د لبنياتي محصولاتو روغتيايی ګټې

په هغو خوړو کې چې شيدې او نور محصولات يې شتون ولري، د هډوکو د ناروغيو خطر کموي؛ يعنې د اوستيوپروسيز (Osteoporosis) د خطر مخنيوی کوي. د شيدو مناسب خواړه په ماشومتوب کې ډېر اړين دي، په دغه وخت کې هډوکي او د بدن نورې برخې جوړيږي او وده مومي.

ډيری لبني مواد (Diabetes ۲) يا شکر دويم د خطر کمولو، د وينې فشار کميدل، او په لويانو کې د زړه والونو ناروغيو کمښت کې ستره برخه لري.

د لبنياتو له ګروپ څخه د خوړو غوره کول ډېر ارزښت لري، ډيری مريضانو ته د لبني موادو خواړه ښه نه تمامېږي. هغه ناروغان چې (coronary heart disease) د زړه دا شان ناروغي ولري، بايد مشبوع غوړو (Saturated fat) نه ځان وساتي؛ مشبوع غوړ د کلسټرول کچه لوړه وي.

د شيدو استعمال، زيانمن که ګټور؟

څېړنپوهان مختلف نظرونه لري.

دروغتيايی سازمانونو له لوري د بدن د روغتيا لپاره د اړين خوراک په توګه لبني خواړه په ګوته کېږي، خو ځينې نور ماهرين وايي چې لبنيات د بدن لپاره زيانمن تمامېږي او بايد مخنيوی وشي، لکه مخکې مو چې يادونه وکړه البته د شيدو ټول توليدات يو شان ندي.

له کرهنيز انقلاب څخه مخکې، ماشومانو يوازې د مور شيدې خوړلې. د مالداری له راتګ او زياتوالي سره د غواو، وزو، ګډو، مېږو او اوښانو شيدې عامې شوې.

پروټين له ناروغيو سره کلکه مبارزه کوي، د دې تر څنګ، حجرې او عضلات جوړوي، د ويښتانو او نوکونه پوره ساتنه کوي.

په شيدو کې ريبوفلاوين شتون لري، (Riboflavin) ۲۵ سلنه د بدن وده، د وينې د سرو حجرو توليد او ميټابوليزم ملاتړ کوي. کلسيم (۳۰ سلنه) او فاسفورس (۲۵ سلنه) هډوکي پياوړي کوي. ويټامين ډي ۲۵ سلنه د کلسيم جذب ته وده ورکولو کې مرسته کوي. ويټامين بی (۲۲ سلنه) خوراکي توکي انرژی ته بدلوي،

پوتاسيم (۱۱ سلنه) د مايع بيلانس تنظيموي او د وينې د عادي فشار ساتنه کې مرسته کوي، ويټامين اې (۱۰ فيصده) د سترګو نظر او ښه پوستکي ته وده کوي،

نياسين (۱۰ فيصده) مناسبې وينې ته وده ورکوي.

منبع: طبي خپرونه، نسلې او د لبنياتو نړيواله شورا

د واټيکان په کليساګانو کې

د ترکيې پرضد د جګړې انګازې!

ژباړه او زياتونه عبدالرحمن فرقاني

کېداى شي، نوموړې جګړه جې انګازې يې په څپو کې تاوېږي. او اوروپا غواړي په لنډه نړدې کې پر ترکې باندې نوموړې جګړه په لاره واچوي، خو الله متعال د ټولو پر کړنو مسلط دي.

اوروپا په دغه آسانۍ اوردګان ته نه تسليمېږي، د کليسا مليشې تر دسيسې پرته دې ننندارې ته لاس تر زنې نه کېنې ، چې د ترکيه اساسي قانون په دې سادګۍ سره بدلون ومومي !

نوي کاله کېږي، چې ترکيې د سيکولاريزم په تاټوبي کې خاپوړې او ژوند کړي، او داسې اساسي قانون پرې حاکم دي، چې په اروپا کې د کليساګانو او معبدونو تر ګنبځو لاندې ليکل شوي دي !.

نوي کاله کېږي، چې عثماني خلافت راپرزېدلي او ځاى يې سيکولار حکومت نيولي دى، چې دين په رسميت نه پېژني، اوروپا دغه موخې ته د لاسرسي لپاره درونډ او بې برېده لګښت او د خپل ځېګر توتې له لاسه ورکړي او د اوږدې مودې لپاره يې هلې ځلې په لاره اچولې کله به يې بريا موندله او کله به هم ناکامېدل ، تر دې چې خپل نوموړي هدف ته ورسېدل!

دېر بې ځايه ده، چې ځينې فکر وکړي، چې اوروپا پر ترکيه اعتماد لري، دېر لنډ فکره دي، هغه څوک چې فکر کوي، چې اوروپا د ترکيې د اقتصادي پرمختګ لپاره د ترکيې غړيتوب د اوروپا په اتحاديه کې ومنل شي، نه په حقيقت کې هيڅکله داسې نه ده او نه به داسې وشي.!

اوروپا په ټول يقين او باور سره پوهېږي، چې که ترکيه د خپل ډوډۍ او وسلې خاونده شوه، نو لومړنې کار به يې د خپل اسلامي او تاريخي هويت او عظمت د جړړو ته ورګرځېدل وي، چې له لاسه يې ورکړي دي،چې يوه ورځ د تاريخ په لړ کې د نوموړي مجد او عظمت خاونده وه، او په چټکتيا سره به د احيا په اړه لاس په کار شي او کېداى شي دغه هدف نېږدې شوى هم وي. که ترکان وکولاى شي ، او جرات وکړي، چې نوموړي سيکولاري اساسي قانون که څه هم يوه ماده يې وي، په لغټه ووهي او دا کار دوي په بشپړه توګه د دغه اساسي قانون بدلون ته رسولاى شي

هغه څه چې آلمان،دنماراک او اتريش يې تر سره کوي ، په حقيقت کې د يوه دسيسې پېل دي، نه ټوله دسيسه د دوي بوجې تل د دسيسو او توطيو څخه ډکه او ډېرخاينان او جاوسوسان او شيطانان هم په پرلپسې توګه هڅې کوي..

زه نه وايم چې رجب طيب اردوګان د عثملاني خلافت اووه دېرشم سلطان دي، او فکر نه کوم چې دا د ده خپله هيله هم وي، او همدا راز دا هم نه وايم چې هغه دومره کوچوني وګڼو او يا پرې ظلم وکړو، الله تعالي د هغه مل دي، خو دا وايم چې رجب طيب اردوګان هغه ميخ دي، چې د سياسي او ايديالوژيکي سيکولاريزم پرتابوت باندې ټکول شوي دي!، دغه سړي د هغه تر خاوره لاندې صندوق څخه دوړې او ګردونه پاکوي او هغه پرانېزي او ترکان يې د خپل پرتمين تاريخ څخه خبروي او د خپل برخليک د ټاکلو واک ېبرته دوي ته وسپاري..

او اوروپا پوهېږي، چې دېر وخت نه لري او نور د سياسي او دېپلوماسي کړنلارو او تګلارو څخه د ګټې اخيستنې فرصت يې هم له لاسه ورکړي دي او که ترکيه همدا اوس ورته تسليم نه شي، نو بيا به د تل لپاره ورته تسليم نه شي، او زه فکر کوم چې اوروپا به نور تر دې دېر وخت له لاسه ورنه کړي او ژر به د واټيکان په کليساګانو کې د جګړې زنګونه ووهل شي ..

دلته زه د ليکوال په نظر يوه يادونه او زياتونه کوم، چې تر اوروپا وړاندې د امريکا استخبارتي کړۍ هم دغه ښکارندې ته په پوره توګه متوجه او په پرلپسې توګه د ترکيې د ښکيلولو لپاره هلې ځلې کوي، او ډېره بې ځايه به وي، چې څوک فکر وکړي، چې ګواکې د ترکيه حکومت د امريکا د پلانونو سره سم حرکت کوي او د امريکا اهداف ته په يوه ډول خدمت کوي او يا تر دې هخوا باور ولري، چې اوردګان د امريکا په فلک کې د امريکا د ګټو لپاره کار کوي..!

په حقيقت کې که د لوبديځ استخبارتي کړۍ که نن له کوم اسلامي هېواد څخه وېره لري، هغه به يقينا پر اسلامي مفکوره ولاړ د ترکيه نوي واکداري وي.. الله تعالي دي د مسلمانانو لپاره د ترکيې حکومت د سند په توګه چې د مسلمانانو د ګټو څخه دفاع وکړي په خپل امان کې وساتي!.

آیا آمریکا هنوز هم کشور استثنایی است؟

جوشا زیتز

آمریکایی‌ها همواره در طول تاریخ معتقد بوده اند کشورشان استثنایی است. این تصور حتی از سال ۱۶۳۰، زمانی که جان وینتروپ خطبه مشهور خود را انجام داد، یعنی پیش از آنکه حتی کشوری به نام آمریکا وجود داشته باشد، وجود داشته است.

در سال های اخیر، مفهوم استثناگرایی آمریکایی به واسطه سیاست، مبهم شده و تبدیل به ابزاری برای سیاستمداران و به ویژه محافظه کاران شده است تا آن را بر سر مخالفان بکوبند. در زمان ریاست جمهوری اوباما، رهبران جمهوری خواه از این امر که وی احساسات مشابهی نسبت به آمریکا ندارد و آن را مستثنی از دیگر کشورها نمی داند ابراز نگرانی کردند. دونالد ترامپ، پرچم دار اخیر حزب جمهوری خواه، نیز اخیراً این مفهوم را رد کرده و گفته است که به نظر وی، مفهوم استثناگرایی خوب نیست و توهینی به سایر ملل جهان است. اما خود وی مفهوم استثنا گرایی را به نحوی دیگر و در قالب شوونیسم ملی مطرح کرده؛ بر اساس ادعای وی، آمریکا نه تنها با دیگر کشورها متفاوت است، بلکه از بقیه بهتر هم هست.

به طور خلاصه، بسیاری از مورخان امروز استدلال می کنند که تصور اینکه نیروهایی غیبی، تاریخ جهان را هدایت می کنند، حماقتی بیش نیست، اما حماقت بزرگتر این ادعا است که می گوید این نیروها به گونه ای نتوانسته اند در مرزهای همیشه در حال تغییر آمریکا و در میان شهروندان در حال تحول آن رخنه کنند.

بد نیست نگاهی به رویدادهای اخیر داشته باشیم. اگر در ماه های اخیر چیزی آموخته باشیم آن است که ایالات متحده از نیروهای دست اندر کار در تاریخ مصون نیست. بلکه حتی در آنها غوطه می خورد. در واقع همین امر، مفهوم استثناگرایی آمریکایی را نفی می کند.

اریک راچوی، تاریخشناس آمریکایی، ۱۰ سال پیش دوره ای در آمریکا را شرح داد که در آن «جهانی شدن» یا جنبش جهانی سرمایه، نیروی کار، و اطلاعات، در ایالات متحده سبب ایجاد مخالفت های پوپولیستی سیاسی و فرهنگی شد. از اواسط قرن نوزدهم تا خلال جنگ جهانی اول، آمریکا دهها میلیون مهاجر و چندین تریلیون دلار از طریق سرمایه گذاری خارجی در خود جذب کرده و برنامه استعماری گسترده خود را پیاده کرد. البته برخلاف اروپا و روسیه، این کار را به شکل گسترش غرب در خاک آمریکا انجام داد. در واقع آمریکا عمیقا درگیر جریانات جهانی شد.

در حالی که کشورهای دیگر ارتش های بزرگ و بروکراسی های بزرگ برای کنترل و حکومت بر سرزمین های استعماری و مردم آن تشکیل می دادند، آمریکا نیازی به این کارها نداشت. کشورهای دیگر جهان تمام خزانه خود را برای تأمین مالی نهادهای دولتی خود خالی کردند؛ اما در همین حال آمریکا دولت مرکزی کوچک و ارتش سرپای خود را حفظ کرد. همین اختلاف، نتایج سیاسی متفاوتی را رقم زد.

در زمانی که دیگر دولت های مرکزی، در حال توسعه زیر ساخت ها و سرمایه گذاری بودند، آمریکا بدون ذره ای نگرانی شاهد توسعه تمامی این بخش ها از سوی نهادهای خصوصی و سرمایه گذاری خارجی بود. تمام این نکات به تمایز الگوی متفاوت توسعه سیاسی کمک کرد.

کارگرانی که به واسطه مهاجران جدید، با رقابت کار مواجه شدند به صورت گروهی به مناطق دیگری در غرب مهاجرت کردند. تقریبا ۲۰ درصد از بومی های آمریکایی هرچه داشتند و نداشتند جمع کردند و به ناچار همواره در حال حرکت بودند. در عصر رشد ثروت و نابرابری اقتصادی، بسیاری از چنین افراد بومی، مهاجران را مقصر این شرایط می دانستند و از آنها نفرت پیدا کرده بودند. نتیجه این اتفاقات، پیدایش یک پوپولیسم آمریکایی بود که در بطن آن ملی گرا و محور ستیز بود. بر خلاف سوسیالیست های اروپایی، رادیکال های سیاسی در ایالات متحده به جای سیاست های رفاهی اجتماعی که مراقبت های بهداشتی دولتی و حقوق بازنشستگی را میان کارگران گسترش می داد، بیشتر موافق سیاست های قوانین تنبیهی که کار شرکت های بزرگ را محدود می کرد، بودند.

همانند گذشته، امروز نیز آمریکا بخش بزرگی از تاریخ جهانی است. این کشور در مقابل جریان مهاجران، تجارت آزاد، پیری جمعیت، و تغییرات تکنولوژیکی که نظام های سیاسی و اقتصادی در سرتاسر جهان را متحول کرده است، مصون نیست. اعتقاد بر «استثنایی» بودن آمریکا، به طریقی که مورخان این اصطلاح را تعریف می کنند، به معنای بستن چشم بر روی واقعیات است.

اما اگر می گوییم آمریکا مستثنی نیست، باید قبول کنیم که تا حدودی متفاوت است و کلید به دست آوردن دانش چگونه رهایی یافتن از هر طوفان سیاسی برای این کشور، جستجو در نقاط قوت و ضعفی است که به واسطه این تفاوت در آن به وجود آمده است.

منبع: politicomagazine

ترجمه: دیپلماسی ایرانی

کمپاین «#MeToo»

باطن پوسیده در پشت پوسته‌ی فریبنده

حکمت الله حمیدی

اواخر سال ۲۰۱۷ میلادی بود، که الیسا میلانو، بازیگر زن سینمای هالیود در صفحه‌ی تویتر خود از زنان خواست تا با استفاده از هش‌تگ "#MeToo" یعنی "من هم" صدای خود را در برابر آزار و اذیت جنسی بلند کنند. او نوشت: «اگر تمام زنان که توهین و یا آزار جنسی دیده اند، "#MeToo" بنویسند، شاید بتوانیم مردم را از اندازه‌ی گسترده‌گی و عمق این مشکل آگاه سازیم.»

زنان امریکایی به این درخواست جواب مثبت داده و شروع به پرده برداشتن از حقایق تلخی کردند، که جامعه‌ی امریکا و غرب با آن دست و پنجه نرم می‌کنند. میلیون‌ها بار این هشتگ استفاده شد و ده‌ها هزار زن با استفاده از این هشتگ دست به افشاگری زدند.

این کمپاین، که هنوز به شدت ادامه دارد؛ از وجود فساد اخلاقی در لایه‌ها و بخش‌های مختلف جامعه‌ی امریکا پرده برداشت. سینمای هالیوود، یکی از آنها بود. هاروی و اینستاین، تهیه کننده‌ی مشهور سینمای هالیوود از اولین متهمین این جریان بود. بیش از چهل زن از او به‌خاطر آزار و اذیت جنسی شکایت کردند، زنانی که درطی سال‌های گذشته به‌خاطر ترس از دست دادن فرصت‌های کاری، سکوت کرده بودند. بازیگران، کارگردانان، و تهیه کننده‌گان دیگری نیز متهم شدند و اینک دنیا دیگر به وضوح می‌داند، که در هالیوود چه می‌گذرد.

چندین ژورنالیست زن نیز به این کمپاین پیوستند. عرصه‌ی سیاست آمریکا هم از این موج بزرگ در امان نماند. ترنت فرنکز، آل فرنکن، بلیک فارنتولد و چند عضو دیگر کنگره‌ی امریکا از متهمین این جریان بوده و چند تن آنها استعفا داده و معذرت خواستند. شاید از تکان دهنده‌ترین قضایای برملا شده، قضیه‌ی «لری ناصار ۵۴ ساله» بود. او داکتر سابق تیم ملی جمناستیک ایالات متحده‌ی امریکاست، که در آخرین جلسه‌ی محکمه اش، قاضی او را به ۱۷۵ سال زندان محکوم کرد. او در سال‌های خدمتش به ۱۲۵ دختر و زن جوان تعرض جنسی کرده و از آنها عکس و فیلم گرفته است.

این کمپاین به ایالات متحده، کشوری که رئیس جمهورش متهم به آزار و اذیت زنان است، محدود نمانده و به کشورهای دیگر غربی نیز سرایت کرد؛ چون درد آنها درد مشترک بوده و همه سوار یک کشتی اند. هزاران زن در کشورهای اروپایی به این کمپاین پیوستند. وزیر خارجه‌ی سویدن، خانم مارگوت والستروم گفت: «من هم در عالی ترین سطح سیاسی، مورد آزار جنسی قرار گرفته ام، در بالاترین سطوح سیاست هم آزار جنسی خانم‌ها وجود دارد»

کمپاین "Me Too" جیغ و فریاد بلند زن غربی بود، زن غربیی اسیر در منجلاب انحطاط اخلاقی، زن غربیی محصور در هوا و هوس مرد غربی. زن غربیی که وسیله‌ایست برای بازاریابی و فروش محصولات، زن غربیی که وسیله‌ایست برای تجارت. زن غربی که عروسک مسابقه‌ی ملکه‌ی زیباییست...

این کمپاین از حقایق تلخ جوامع غربی پرده برداشت. این کمپاین از باطن پوسیده و فاسد جوامع غربی که در پشت پوسته و ظاهر فریبنده‌ی پنهان شده است، پرده برداشت. این کمپاین آشکار ساخت، که مدعیان حقوق زن هزاران مایل دورتر آمده اند، تا از حقوق زن افغان دفاع کنند، در کشورهای خودشان زن سخت اسیر است، پایه‌های خانواده برهم ریخته و زن و مرد دچار سردرگمی شده اند .

راه حل چیست؟

مقصر اصلیی این نابسامانی‌ها مرد غربی نیست. در جریان همین کمپاین، بعضی از مردان کمپاین دیگری به‌راه انداخته و نوشته اند: «شما در آن وقت چی پوشیده بودید؟!» مشکل اصلی نظام اجتماعی، عقیدتی و طرز جهان بینی غرب است.

راه حل خیلی ساده، آسان و آشکار است! حجاب، ازدواج، جلوگیری از اختلاط، استحکام خانواده، حیا، عفت و در نهایت، تقویت انگیزه‌ی درونی ایمانی که هر مرد را به حفاظت چشمان و هر زن را به حفظ پرده و حیا وا دارد. راه حل اسلام است؛ اگر به خالق یکتا و یگانه‌ای ایمان داریم، که تمام کائنات و انسان را خلق کرده است، پس باید به این هم ایمان داشته باشیم، که او کسی است که از ضعف‌ها و مشکلات، از غرایز و احتیاجات انسان آگاه است؛ او کسی است که راه اشباع درست این غرایز و احتیاجات را می‌داند، او ذاتی است، که راه ساختن جامعه‌ی پاک و سالم را می‌داند. تنها راه ساختن جامعه‌ی سالم و پاک، عاری از هر نوع فساد و بدبختی، مراعات کردن حدود الله متعال و رعایت قوانین اوست.

اسلام، که برنامه‌ی فراگیر و کامل زنده‌گی

بوده و تمام بخش‌های زنده‌گی انسانی را دربر دارد، حساس‌ترین رابطه‌ی انسانی، رابطه‌ی مرد و زن را هم فراموش نکرده است. اسلام برای این رابطه قوانین و حدود را وضع کرده است، که قطعاً نتیجه‌ی آن، جامعه‌ی پاک و سالم و افراد سالم از نظر جسمی و روحی، چیز دیگری نیست.

غربی‌های منصف به این حقیقت پی برده اند و به همین دلیل است، که غرب و به ویژه اروپا به سرعت به اسلام رو آورده است. اگر اسلام و برنامه‌ی آن به شکل درست به غربی‌ها رسانده شود، بدون شک سرعت این موج دوچندان خواهد شد.

فعالان مدنی، روشن فکران، جوانان، تحصیل کرده‌ها و رسانه‌های ما اگر از یک طرف با رسوم و عادات نادرست مروج در جامعه‌ی افغانی مبارزه می‌کنند، از جانب دیگر، وقت آنست تا این حقیقت را درک کنند که راه حل و بدیل، مدل غرب نیست. مدرنیزم به معنی غرب‌گرایی نیست. تقلید همه جانبه و کورکورانه از غرب راه حل نیست. اگر از یک طرف عادات نادرست مروج در جامعه‌ی افغانی باعث ظلم به زن، محروم شدنش از حق تعلیم و تحصیل و پامال شدن حقوق انسانی و اسلامی‌اش می‌شود، از طرف دیگر برهنه‌گی، بی حیایی، و اختلاط مدل غرب به جامعه‌ی فاسد و آلوده می‌انجامد.

این راه ساختن افغانستان متمدن است، افغانستان متمدن از نظر مادی و معنوی. راه ساختن چنین افغانستانی مبارزه با افراط و تفریط است و تعمیم و تنفیذ برنامه‌ی شامل، کامل، و وسطی اسلام. راه درست این است، که از غرب تکنولوژی، علوم و فنون بیاموزیم، استفاده‌ی درست از وقت و برنامه ریزی و سیستم‌های منظم بیاموزیم، ولی ارزش‌های والای افغانی و اسلامی خود را حفظ کنیم. این راه درست است و این چیزی است، که اسلام از ما می‌خواهد.

چې څه کړې هغه به رېبې

نسيبه اسلامي

اکثره داسې مېندې وېنم چې د خپلو پېغلو لونو او زلمیو زامنو له اخلاقي چال‌چلند څخه شکایت کوي.

نن مې هم همداسې یوه مور ولیده چې د خپل ځوان زوی له لاسه یې سر ټکاوه او په سرو سترګو یې ژړل، د خپلو اولادونو غم اخستې وه، ځکه خاوند یې مسافر ؤ او دا یې مشر زوی ؤ. ویل یې له مکتب او تعلیم نه یې توره ټېښته ده، له لمانځه او تلاوت سره یې نه لګېږي، تمام وخت سندرې اوري، او چې زه ورته څه ووایم راسره بې ځایه دلیل وایي، خبره مې نه اوري...

زه دا منم چې زوی به یې ګرم وي خو پدې هکله ډېره ملامتي خپله همدې مېندو پلرونو ته ورګرځي، زمونږ په ټولنه کې ډېرې مېندې او پلرونه په ماشومتوب کې د اولادونو(زوی/لور) روزنې ته هغومره چې په کار ده پام نکوي، یواځې هغه وخت یې پام شي چې کومه ستونزه یې اولاد ته په پنځه، شپږ یا اووه کلنۍ کې پېښه شي، او آن ځینې خو هغه وخت متوجه شي چې اولاد یې د اوولسو اتلسو کلونو شي، چې پدې صورت کې یې د خپل اولاد د روزنې یوه ستره برخه ضایع کړې وي. او په هغه وخت کې بیا نیالګی غټ شوی وي، لوړه ونه ترې جوړه وي. هغه هم قوي او سرکښه ونه. د یو نیالګي کرنه مختلف موسمونه لري، کله چې مناسب موسم درځخه تېر شو، نو طبیعي ده چې بیا به دې د یو قوي، غښتلي او له میوو ډکې ونې د لاسته راوړلو فرصت هم له لاسه ورکړی وي.

ماشومان هم پرته لدې چې په ماشومتوب کې د کورنۍ له لوري اړینه سالمه روزنه ووینې ستر شي، نو خپلو مېندو پلرونو ته د زړه ځور جوړ شي او ترې سر ټکوي.

له ماشومتوبه د اولاد روزنې په هکله زمونږ د اکثرو مېندو او پلرونو انګېرنه دا وي چې لا خو مو اولادونه واړه دي چې لوی شول خپله به پوه شي.

هغوی لدېنه ناخبره چې اصل کې خو د دوی د روزنې بنسټ په وړوکتوب کې ایښودل کېږي. د یو شمېر پوهانو د وینا په اساس د ماشوم د شخصیت تقریبا ۸۰ سلنه برخه تر اووه کلنۍ پورې خپله وروستۍ بڼه غوره کوي.

ځکه خو د کورنۍ په تېره بیا د مور او پلار دنده ده چې په ماشومتوب کې د خپلو اولادونو روزنې ته پوره پام وکړي، زحمت وباسي او د هغوی د شخصیت بنسټ کلک کېږدي، ترڅو په غټوالي کې لدې ډول ستونزو سره مخ نشي.

که مېندې او پلرونه په ځوانۍ او غټوالي کې د اولادونو سم چلبدل غواړي، نو باید په ماشومتوب کې یې سمه روزنه وکړي.

که داسې نه وي نو بیا هغه د شاعر خبره ده چې:

سنګ اول گر نهد معمار کج

تا ثریا میرود دیوار کج

ښه سوداګر میلونر شو

محمد قیس یاسیني

د نـن ورځـې سـوداګرۍ ډیـر پېچلـې ده. د پوهـې او ټکنالوجـۍ د پراختیـا لـه املـه سـوداګرۍ په هـره برخـه کـې په چټکـۍ سره د بدلـون پـه حـال کـې ده، د ګړنـدي سرعـت، کمپیوټـر او ریـاضي د عـصرۍ علـم لـه سـوداګرو سره مرسـته کـوي چـې خپـل سـوداګریز فعالیتونـه او کړنـې پـه ښـه توګـه تـر سره کـړي. لکـه څنګـه چـې سـوداګریزه نـړۍ د بدلـون پـه حـال کـې ده، سـوداګر هـم بایـد لـه بدلـون سره سـم د خپلـې اداري د پایښـت او سـوداګریز موخـو تـه د رسـیدو لپـاره ښـه تیز مهارتونـه او وړتیـاوي تـر لاسـه کـړي. کـه سـوداګر غـواړي چـې بریالـی وی نـو لانـدي ټکـي پـه خپـل سـوداګریزو چـارو کـې عملـی کـړي نـو ډیـر ژر بـه میلونـر شي.

۱. د سـوداګرۍ پوهـه: سـوداګر بایـد د خپلـې سـوداګرۍ اړونـد بشـپړه پوهـه ولـري. پـه داسـې ډول چـې د سـوداګرۍ، بازارموندنـې، پـر عایداتـو مالیـه او پوهـه او هـره مـالي برخـه کـې بشـپړه پوهـه او معلومـات ولـري.

۲. د پـلان جوړونـې او مدیریـت وړتیـا ولـرئ: یـو سـوداګر کـه غـواړي چـې خپلـې سـوداګرۍ تـه ځـلا او پرمختـګ ورکـړي د پـلان جوړونـې، مدیریـت او پـه هغـه بانـدې د کنټـرول وړتیـا بایـد ولـري.

۳. لرلیـد او د اټـکل کولـو وړتیـا ولـرئ: یـو ښـه سـوداګر د خپلـې سـوداګرۍ د تیـرو کړنـو تـه کتنـه وکـړي تـر څـو د راتلونکـې لپـاره یـوه ښـه تـګلاره او لیدلـوری وټاکـي. د لرلیـد او اټـکل پـه درلودلـو سره کـولای شـي خپلـې راتونکـې کړنـې پـلان کـړي او پـه دې کار سره بـه سـوداګري بریالـۍ وي او د سـوداګر بـه ډېـره ګټـه تـر لاسـه کـړي.

٤. اخلاقـي معیارونـه: د سـواګرۍ اخلاقـی معیـارون عبـارت دي لـه چـل، غـلا، رشـوت اخیسـتنې څخـه چـې پـه سـوداګرۍ کـې بایـد شـتون ولـري. هغـه سـوداګر چـې دا معیارونـه پـه پـام کـې نـه نیسـي ډیـر ژر بـه ټـول خپـل پیردونکـي لـه لاسـه ورکـړي یـو ښـه سـوداګر د ټولنیـزو اخلاقـي او مذهبـي مسـؤولیتونو درلودونکـی وي او پـه مارکیـټ کـی د خپـل پایښـت او ګټـې تـر لاسـه کولولپـاره د پورتنیـو بـد اخلاقیـو مخـه ونیسـي.

۵. ښـه فکـر او نوښـتګر بایـد وي: د نـن ورځـي سـواګرۍ پـه ډیـرې چټکـۍ سره پـه مـخ راونـه ده. یـو سـوداګر بایـد د نوښـت او نویـو توکـو د تولیـد وړتیـا ولـري. همدارنګـه بایـد سـوداګر وکـولای شـي نـوي مارکېټـي میتودونـه پـلي کـړي او نـوي خدمتونـه او تولیـدات ټولنـې تـه وړانـدې کـړي.

٦. میړانه او مقاومت باید ولري:

یـو ښـه سـوداګر بایـد، کلـک،زړوراو ځواکمـن وي. کـه سـوداکر دا ځانګړتیـاوې ونلـري او ونـشي کـولای سـواګریز خنډونـه لـه خپلـې مخـې څخـه لـرې کـړي، نـو بایـد خپلـه سـوداګري ډیـر ژر وتـړي.

۷. د بدلون منل:

فزیکـي او تخنیکـي علـم د تولیداتـو نـوي ډولونـه خپـروي او د تولیداتـو اغیزنـاک مېتودونـه وړانـدې کـوي، یـو ښـه سـوداګر بایـد میـل ولـري چـې نـوي بدلونونـه تـر لاسـه کـړي او بایـد وړتیـا ولـري چـې د تخنیکـي پوهـې د تـر لاسـه کولـو پـه اړه ځیرنـه او پلټنـه وکـړي تـر څـو وکـولې شي سـیالۍ وکـړي او خپـلې سـوداګرۍ تـه دوام ورکـړي.

۸. وړتیـا او مهـارت: یـو ښـه سـوداګر بایـد عـادل او ښـه طبیعـت لرونکـي وي او د خپلـې سـوداګرۍ اړونـد سـختو کارونـو د تـر لاسـه کولـو وړتیـا ولـري او وکـولې شي چـې ډیـر کار وکـړي او د ډیـر کار کولـو وړتیـا ولـري کـه سـوداګر ونـشي کـولې سـخت کارونـه او سـوداګریز فشـارونه وزغمـي، د مارکیـټ سـیالۍ ځـواک لـه لاسـه ورکـړي او بیـړي بـه یـې پـه اوبـو کـې ډوب شي.

۹. سـالم مـالي مدیریـت: مـالي برخـه د سـوداګرۍ لـه بنسـټونو څخـه ګڼـل کیـږي سـوداګر کـه غـواړي سـوداګرۍ یـې پرمختـګ وکـړي بایـد د مـالي اسـانتیاو پراخـه سرچینـه پـه واک کـې وي یـو نامتـو او لایـق سـوداګر هڅـه کـوي د سـوداګري مـالي اړتیـا وي او بهـرني سرچینـې پـوره کـړي او پـه اغیـز ناکـه توګـه یـې ترتیـب کـړي کـه سـوداګر کافـي پانګـه پـه لاس کـي ولـري خـو د سـالم مدیریـت وړتیـا ونـه لـري نـو سـوداګري بـه یـې ډیـر ژر لـه منځـه لاړ شي سـالم مـالي مدیریـت د سـوداګري د بریـا کونجـې ګڼـل کیـږي او دا وړتیـا د یـو ښـه سـوداګر لـه ښـو ځانګرتیـاو څخـه ده.

۱۰. تخنیکـي پیاوړتیـا: یـو ښـه سـودګر تـه اړینـه ده چـي یـو ځانګـړي دنـدي او پوهـي تـر لاسـه کولـو او بشـپړولو لپـاره کافـی تخنیکـي مهارتونـه ولـري. سـوداګر بایـد پـه اړونـده برخـه کـي ځانګـړي پوهـه او وړتیـا ولـري تـر څـو وکـولي شي خپلـه کاري پروسـه او لازم میتودونـه پـه بشـپړ او اغیـز ناکـه توګـه عملـي کـړي.

۱۱. د ښـي کاري ډلـې درلـودل: سـوداګر بایـد د خپلـو سـوداګریزو کړنـو د تـر لاسـه کولـو لپـاره یـو پیـاوړي کاري ټیـم چـې لـه مسـلکي کارکونکـو څخـه جـوړ شـوی وي ولري.سـوداګر بایـد د خپـل ټیـم د کارکوونکـو لـه خوي،وړتیـا ځیرکـی او عقیـدي پـه اړه خبـر وي او ډاډ پـري ولـري همدارنګـه سـوداګر بایـد د وګـړو محدودیتونـه وپیژنـي او د هغـوي د انګیرنـو پـه اړ پـوه وي سـوداګر بایـد پـه اغیزناکـه توګـه لـه خپـل لاس لانـدي وګـړو سره د اړیکـو نیولـو وړتیـا ولـري. تـر لاس لانـدي کارکونکـي بایـد د اداري د پیاوړتـوب لپـاره وړاندیزونـو د وړانـدي کولـو میړانـه ولـري سـوداګر بایـد پـه خپلـه اداره کـي د ډاډ، امنیـت او خوښـی فضـا رامنځتـه کـړي.

۱۲. فکـري ځـواک: یـو سـوداګر بایـد ددي وړتیـا ولـري چـي وکـولي شي پـه خپـل فکـري ځـواک سره د اداري هـم تخنیکـي او هـم بـشري مهارتونـه برابـر او بشـپړه کـړي. کلـه چـي د تولیداتـو پـه اړه نـوي پریکـړه کیـږي،اجرایـي مـشران څـوک چـي د تولیداتـو کنټـرول بازارموندنـي، مـالي او څیـرني مسـؤل دي، بایـد د ګـډو موخـو د تـر لاسـه کولـو لپـاره یـو ځـای کار وکـړي.

۱۳. ریښـتینولي او صداقـت: سـوداګر بایـد د خلکـو سره پـه راکـړه ورکـړه کـي ریښـتیني وي.

کـه هر سـوداګر غـواړي چـي پـه نړیوالـو مارکیټونوکی شـهرت پیـدا کـړي نـو پورتنـی لارښـونی بایـد پـه خپلـه سـواګریزه راکـړه ورکـړه کـی عملـي کـړی کـه سـوداګران پـه خپـل ورځنـی چـارو کـی د پوتنیـو ذکر شـویو لارښـونو څخـه کار وانښـلی نـو د دوی کارونـه د خنـډ او ځنـډ سره مـخ کیـږي او کیـدای شي چـی ددوی پانګـه لمنځـه لاړ شي او لـه مارکیـټ څخـه خـارج شي.

اهل جنت به کدام زبان سخن می‌گویند؟

امین الله حقانی

از نظر اصول و اساسات اسلامی هیچ زبان بر زبان دیگر برتری ندارد و اهل زبان ها نیز حق ندارند بالای یک دیگر، فضل فروشی نمایند و یا زبان شان را معیار ارجحیت و فضیلت خود بدانند، پیامبر گرامی اسلام ـ صلی الله علیه و سلم ـ می فرماید: «لا فضل لعربی علی عجمی إلا بالتقوی» (هیچ عربی را بر غیر عربی فضیلتی نیست مگر به اساس تقوا و پرهیزگاری).

زبان، وسیله افهام و تفهیم و یکی از آیه ها و نعمت های بزرگ الهی برای انسان ها می باشد، چیزی که سایر زنده جان ها از آن محروم اند.

الله ـ جل جلاله در سوره روم آیه (۲۲) اختلاف زبان ها و رنگ ها را نشانه ای برای عظمت و الوهیت خود عنوان نموده می فرماید: «ومن آیاته خلق السموات والارض واختلاف السنتکم و ألوانکم إن فی ذلک لآیات للعالِمین»

(واز آیات و نشانه های خدا، آفرینش آسمان ها و زمین و اختلاف زبان ها و رنگ های شما است، بدون شک در این پدیده ها، نشانه های زیادی برای دانشمندان است).

از نظر اصول و اساسات اسلامی هیچ زبان بر زبان دیگر برتری ندارد و اهل زبان ها نیز حق ندارند بالای یک دیگر، فضل فروشی نمایند و یا زبان شان را معیار ارجحیت و فضیلت خود بدانند، پیامبر گرامی اسلام ـ صلی الله علیه و سلم ـ می فرماید: «لا فضل لعربی علی عجمی إلا بالتقوی» (هیچ عربی را بر غیر عربی فضیلتی نیست مگر به اساس تقوا و پرهیزگاری).

اما راجع به اصل مسئله که اهل جنت به کدام زبان سخن می گویند؟ باید گفت:

در میان عموم مسلمانان مشهور شده است که زبان اهل جنت عربی است و هر کسی که مستحق جنت شود، زبان عربی را خود بخود یاد می گیرد، دلیل این ادعا، روایت ذیل است:

عن ابن عباس رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (أحبوا العرب لثلاث لأني عربي ، والقرآن عربي ، وكلام أهل الجنة عربي) . به حواله طبرانی،حاکم و بیهقی

ترجمه: (عرب ها را بخاطر سه چیز دوست بدارید، زیرا من عربی هستم، قرآن عربی است و زبان اهل جنت نیز عربی است.)

همچنان روایت غیر مشهور دیگری به روایت دیلمی به این عبارت نقل شده است: «لِسَانُ أَهْلِ الْجَنَّةِ الْعَرَبِيَّةُ وَالْفَارِسِيَّةُ الدَّرِيَّةُ» یعنی زبان اهل جنت، عربی و فارسی دری است.

این دو روایت از لحاظ متن مشهور اما از لحاظ سند مردود هستند زیرا علمای فن مانند امام ابن جوزی و حافظ ذهبی به موضوع بودن آن حکم می کنند و ناصرالدین البانی آن را از جمله احادیث ضعیف و بی اساس می شمارد.

بناءً در مورد این که اهل جنت به کدام زبان سخن می گویند، حدیث صحیح و قابل اعتماد وجود ندارد.

اما با یک تامل و تدبر کوتاه در قرآن کریم ما می توانیم جواب این سوال را از این کتاب جامع و فراگیر پیدا کنیم به این آیت توجه کنید!

[نحن اولیائکم فی الحیاة الدنیا و فی الآخرة و لکم فیها ما تشتهی انفسکم و لکم فیها ما تدعون] سوره فصلت آیه ۳۱

ترجمه: (ما دوستان و همکاران شما در دنیا و در آخرت هستیم و برای شما در آخرت هر آنچه هست که نفس های تان اشتها دارد و برای شما در آن (بهشت) آنچه که می خواهید، هست.

با توجه به این که کلمه «ما» در زبان عربی افاده عموم را می کند، به همین ملحوظ، خواسته های اهل جنت را به مواد خوارکی و غیره محدود کرده نمی توانیم و مطابق به مفهوم این آیت، اهل جنت آزاد هستند و با هر زبانی که دل شان بخواهد سخن می گویند و هر زبانی را که بخواهند فرا بگیرند، به آسانی می توانند بیاموزند و به آن تکلم کنند، آنجا بهشت است در آنجا هویت و ملیت کسی زیر پای نمی شود و کسی مجبور به کاری نمی شود که نمی خواهد.

آیت مزبور، پاسخگوی سوالاتی دیگری هم است که به آن نمی پردازیم.

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
نمبر ۸۸
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعارما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت درکشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

مژده برای علاقمندان کتاب

کتاب، دروازه ای است به سوی جهان گسترده دانش و معرفت. کتاب، همچون خورشید، فضای زندگی را روشن می کند و به همگان نور، شور و گرما می بخشد. کتاب، مثل باران بر سرزمین دل ها می بارد و اندیشه ها و کردارها را رونق، زیبایی و طراوت می دهد و انسان را به بلندای علم و دانش می رساند.
جمعیت اصلاح افغانستان به غرض بلند بردن سطح علمی ومعلوماتی هموطنان عزیز کتابخانه ی به نام سیدجمال الدین افغان را تأسیس کرده و این کتابخانه در خدمت شما عزیزان است و می توانید از این فرصت استفاده کنید. این کانون کتاب با بخش های:

- تفسیر و علوم قران
- حدیث و اصول حدیث
- فقه و اصول فقه
- تربیت و دعوت
- سیرت نبی علیه السلام و سیرت صحابه رضی الله عنهم
- داستان انبیاء علیهم السلام
- عقیده و فکر
- تزکیه و تصوف
- زن وخانواده
- اقتصاد
- طب
- انجنیری
- جغرافیه و تاریخ
- ادیان و مذاهب
- معاجم
- کمپیوترساینس
- ژورنالیزم
- زراعت و دامداری
- سیاست
- حقوق
- زبان و ادبیات
- روان شناسی
- جامعه شناسی
- دایرة المعارف
- شخصیت ها
- و...

استفاده از کتابخانه رایگان است

فرصتی است برای شما در تحقق آرزوهای شما؛ بیایید از این فرصت طلایی برای رفع عطش علمی خود استفاده نماییم و به بلندای علم و دانش قدم گذاریم.

اوقات استفاده از کتابخانه سیدجمال الدین افغان:
این کتابخانه از ساعت ۸:۰۰ صبح – ۵ عصر در خدمت شماست
روزهای شنبه خاص برای خانمها

آدرس: خوشحال مینه؛ عقب بلاک های شاداب ظفر، کوچه اصلاح، کتابخانه سیدجمال الدین افغان. شماره تماس: ۰۷۰۰۱۷۲۴۵۶

چینه
فابریکه تولیدی لوازم تشناب

اولین فابریکه تولیدی لوازم
تشناب با پنج سال گرنتی

آدرس: پکتیاکوت، نساجی سابقه کابل
Cheena Sanitary Fitting industry /f
0789090677

104.3 FM
رادیو صدای اصلاح
کابل | مزارشریف | کندز | بغلان | جلال اباد

اصلاح ملي
د تېرو کلونو کلکسیونونه

آدرس: د جمعیت اصلاح مرکزي دفتر - تیمني سابقه - څلورمه کوڅه
شمېره: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۷ ساعت نشرات در شبانه روز
شماره تماس: 0786945943